

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΝΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Διερεύνηση των προοπτικών των ελληνικών σαλιγκαριών στην αγορά της

Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σωτήριος Ι. Οικονόμου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΛΥΜΕΡΟΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΒΟΛΟΣ, 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9
1.1	Γενικά χαρακτηριστικά και στοιχεία για τα εδώδιμα είδη σαλιγκαριών	9
1.1.1	Συστηματική κατάταξη.....	9
1.1.2	Ανατομία ενός σαλιγκαριού.....	9
1.1.3	Είδη εδώδιμων σαλιγκαριών.....	10
1.2	Εκτροφή σαλιγκαριών.....	12
1.2.1	Ανοικτή εκτροφή.....	14
1.2.2	Κλειστού τύπου.....	14
1.2.3	Μικτή εκτροφή.....	15
1.3	Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς των σαλιγκαριών.....	15
2	ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	18
2.1	Σκοπός.....	18
2.2	Στόχοι.....	18
2.3	Μεθοδολογία.....	18
3	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	21
3.1	Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες της Ε.Ε. – 27	22
3.1.1	Ισπανία.....	23
3.1.2	Γαλλία.....	24
3.1.3	Ιταλία.....	25
3.1.4	Ολλανδία.....	26
3.1.5	Πορτογαλία.....	27
3.1.6	Βέλγιο.....	28
3.2	Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς την αγορά της Ε.Ε. – 27.....	30
3.2.1	Ιταλία.....	31

3.2.2	Γαλλία.....	32
3.2.3	Ηνωμένο Βασίλειο.....	33
3.2.4	Ολλανδία.....	34
3.2.5	Πορτογαλία.....	35
3.2.6	Ινδονησία.....	36
3.2.7	Ισπανία.....	38
3.3	Ανάλυση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε. – 27.....	39
3.3.1	Οι παγκόσμιες εξαγωγές της Ελλάδας	40
3.3.2	Οι παγκόσμιες εισαγωγές της Ελλάδας.....	41
3.3.3	Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην Ε.Ε. – 27	42
3.3.4	Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Ε.Ε. – 27.....	44
3.4	Διερεύνηση των ανταγωνιστικότερων χωρών για τις εξαγωγές των ελληνικών σαλιγκαριών.....	45
3.4.1	Ισπανία.....	46
3.4.2	Γαλλία.....	47
3.4.3	Ιταλία.....	49
3.4.4	Ολλανδία.....	50
3.4.5	Πορτογαλία.....	52
3.4.6	Βέλγιο.....	53
4	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	56
5	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	58
5.1	Ελληνική.....	58
5.2	Ξενόγλωσση.....	58

5.3 Ηλεκτρονική.....	59
6 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	60

**«Διερεύνηση των προοπτικών των ελληνικών σαλιγκαριών στην αγορά της
Ευρωπαϊκής Ένωσης»**

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Κων/νος Πολύμερος, Επίκουρος Καθηγητής, Μάρκετινγκ και Πολιτική στην Πρωτογενή Παραγωγή, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, **Επιβλέπων**.

Στεριανή Ματσιώρη, Επίκουρη καθηγήτρια, Οικονομική Αποτίμηση Υδάτινων Πόρων, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, **Μέλος**.

Μαριάνθη Χατζηιωάννου, Λέκτορας, Εκτροφή Σαλιγκαριών και Βατράχων, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, **Μέλος**.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της παρούσας προπτυχιακής εργασίας η συμβολή και η βοήθεια αρκετών ανθρώπων ήταν απαραίτητη, και για το λόγο αυτό θα ήθελα να τους ευχαριστήσω όλους θερμά για την υποστήριξη που μου παρείχαν όποτε τους χρειάστηκα.

Το αντικείμενο μελέτης ήταν «Διερεύνηση των προοπτικών των ελληνικών σαλιγκαριών στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Καταρχήν, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα της παρούσας διατριβής τον Επίκουρο Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Πολύμερο για την αδιάκοπη καθοδήγησή του, τις συμβουλές του και την αμέριστη βοήθεια που μου προσέφερε καθ' όλη την διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας και της συγγραφής της εργασίας αυτής.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, την Επίκουρη καθηγήτρια κα. Στεριανή Ματσιώρη για το ενδιαφέρον της, τις πολύτιμες συμβουλές της και την προθυμία της να με βοηθήσει όπου αυτό ήταν απαραίτητο. Καθώς επίσης και την Λέκτορα, κα. Μαριάνθη Χατζιωάννου, για την υποστήριξή της, την αδιάκοπη βοήθειά της αλλά και τις συνεχείς συμβουλές που μου παρείχε τόσο κατά το συγγραφικό μέρος της παρούσας εργασίας όσο και καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την απεριόριστη συμπαράστασή τους και την οικονομική τους υποστήριξη όλα τα χρόνια της φοίτησής μου, καθώς και την ενθάρρυνση που μου έδωσαν στις δύσκολες στιγμές ώστε να τις ξεπερνάω και να προχωράω παρακάτω!

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση της δυναμικής των ελληνικών σαλιγκαριών στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 Κρατών – Μελών. Ειδικότερα, επιχειρήθηκε ο εντοπισμός των κυριότερων εισαγωγικών Ευρωπαϊκών χωρών καθώς και των κυριότερων εξαγωγικών χωρών, με τη χρήση της μεθοδολογικής προσέγγισης των μεριδίων αγοράς. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών προς τις κυριότερες εισαγωγικές αγορές. Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ολλανδία, ενώ οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ινδονησία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Όσον αφορά τις ελληνικές εξαγωγές προέκυψε ότι, έχουν ως κυριότερο προορισμό την αγορά της Ιταλίας και της Γαλλίας και ακολουθεί η αγορά του Βελγίου και της Ισπανίας. Επίσης, διαφαίνεται ότι οι κυριότερες ανταγωνιστικές χώρες της Ελλάδας είναι η Γαλλία, ακολουθεί η Ολλανδία και τέλος η Ινδονησία, αν και υπάρχουν έντονες διακυμάνσεις των εξαγωγικών μεριδίων αγοράς από χώρα σε χώρα αλλά και από έτος σε έτος.

Με άλλα λόγια, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η αγορά των σαλιγκαριών στην Ε.Ε. – 27 λειτουργεί σ' ένα ιδιαίτερα απαιτητικό και συνεχώς μεταβαλλόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Συνεπώς, η ανάπτυξη στρατηγικών Μάρκετινγκ που θα στοχεύουν στην υιοθέτηση μηχανισμών διασφάλισης της ανταγωνιστικής θέσης, διαφαίνεται ότι αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την περαιτέρω βελτίωση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών και κατ' επέκταση των εγχώρια παραγόμενων σαλιγκαριών.

Λέξεις – κλειδιά: Σαλιγκάρια, εξαγωγές, μερίδια αγοράς, Ευρωπαϊκή Ένωση

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Γενικά χαρακτηριστικά και στοιχεία για τα εδώδιμα είδη σαλιγκαριών.

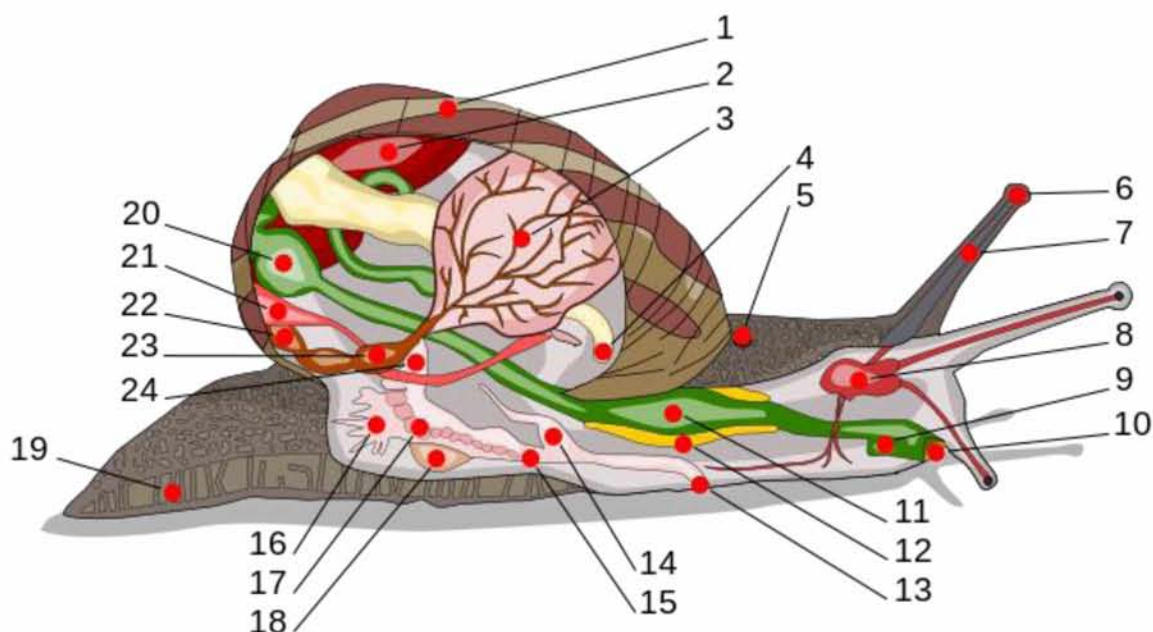
1.1.1. Συστηματική κατάταξη

Τα χερσαία σαλιγκάρια ανήκουν στην κλάση των Γαστερόποδων και στο φύλο των Μαλακίων. Το *Helix aspersa* ή “petit gris” είναι ένα Πνευμονοφόρο Γαστερόποδο και η συστηματική του κατάταξη είναι η παρακάτω (Δεσποτοπούλου, 2008):

Βασίλειο:	Animalia	(Ζώα)
Φύλο:	Mollusca	(Μαλάκια)
Κλάση:	Gastropoda	(Γαστερόποδα)
Υποκλάση:	Pulmonata	(Πνευμονοφόρα)
Τάξη:	Stylommatophora	(Στυλομματοφόρα)
Υπόταξη:	Elasmognatha (Holorpoda)	(Ελασμόγναθα)
Υπερουκογένεια:	Helicacea	
Οικογένεια:	Helicidae	
Γένος:	<i>Helix</i>	
Είδος:	<i>Helix aspersa</i> (Müller, 1774)	

1.1.2. Ανατομία ενός σαλιγκαριού.

Στην εικόνα που παρατίθεται στη συνέχεια παρουσιάζεται η ανατομία ενός σαλιγκαριού και έπειτα ακολουθεί αναφορά όλων των οργάνων του ζώου.

Εικόνα 1. Ανατομία σαλιγκαριού

1: Κέλυφος, 2: συκώτι, 3: πνευμόνι, 4: πρωκτός, 5: αναπνευστικοί πόροι, 6: Μάτι, 7: πλοκάμι, 8: εγκεφαλικά γάγγλια, 9: σιελογόνοι αγωγοί, 10: Στόμα, 11: πρόλοβος, 12: σιελογόνοι αδένες, 13: γεννητικοί πόροι, 14: πέος, 15: κόλπος, 16: 17 βλεννογόνος αδένας, σάλπιγγα, 18: βελάκια SAC, 19: πόδι, 20: στομάχι, 21: νεφρά, 22: μανδύας, 23: Καρδιά και τέλος 24: σπερματικός πόρος.

1.1.3. Είδη εδώδιμων σαλιγκαριών.

Όλα τα σαλιγκάρια θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως εδώδιμα, αλλά μόνο λίγα χρησιμοποιούνται σε διεθνή εμπορική κλίμακα, (Χατζηιωάννου, 2007). Τα είδη που παρουσιάζουν, αυξημένο εμπορικό ενδιαφέρον είναι κυρίως είδη της οικογένειας *Achatinidae* και τρία είδη του γένους *Helix* (*Helix pomatia*, *Helix lucorum*, *Helix aspersa*). Τα είδη *Helix lucorum* και *Helix pomatia* είναι εδώδιμα σαλιγκάρια που συλλέγονται από τις ανατολικές Ευρωπαϊκές χώρες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ελληνικά αγορά, τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και εξαγωγών, παρουσιάζει το *Helix aspersa*, (Μάνδαλος, 2008).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα κυριότερα είδη σαλιγκαριών που ενδημούν στην Ελλάδα:

- *Helix pomatia* (γνωστό ως σαλιγκάρι της Βουργουνδίας ή Ρωμαϊκό σαλιγκάρι): Στην Ελλάδα συναντάται στην Ανατολική Μακεδονία και στην Ροδόπη, σε υψόμετρο μεγαλύτερο από 500μ. Η εκτροφή του δεν είναι δυνατή και αποτελεί είδος με πολύ μειωμένους πληθυσμούς.
- *Helix aspersa*: το είδος αυτό είναι το κοινό σαλιγκάρι και το ευρύτερα διαδεδομένο, καθώς απαντάται σε όλη τη Βόρεια Αφρική, τη Δυτική Ευρώπη και τη Μικρά Ασία. Είναι υγρόφιλο και προτιμά ζώνες υψηλές, δροσερές, σκιερές και πλούσιες σε ασβέστιο. Σε κάθε αναπαραγωγική περίοδο γεννάει περίπου 80 αυγά ανάλογα με τις περιβαλλοντικές – κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν και ζει 4-7 έτη (Begg 2006). Το είδος *H. aspersa*, συλλέγεται από φυσικούς πληθυσμούς ενώ εκτρέφεται με διάφορους τρόπους καλλιέργειας με επιτυχία. Το βάρος του φθάνει τα 15 γραμμάρια, ενώ η διάμετρος του κελύφους του τα 30 – 50 mm.
- *Helix melanostoma* (ή καμπίσιο): συλλέγεται κυρίως στην Πελοπόννησο.
- *Helix aperta* (ή μποκόλι) : συλλέγεται κυρίως στην Κρήτη.
- *Helix fingulina*: συναντάται στην παραλιακή ζώνη της ηπειρωτικής Ελλάδας.
- *Helix lucorum* (ή τούρκικο σαλιγκάρι): παρά την ονοματολογία του συναντάται και σε άλλες περιοχές, όπως στα Βαλκάνια στην Κριμαία και στον Καύκασο της Ρωσίας. Το κέλυφος του διαφέρει από αυτό του *H. pomatia*, λόγω των έντονων χρωμάτων και σχεδίων που εμφανίζει. Ούτε αυτό το είδος είναι δυνατό να εκτραφεί, αλλά αποτελεί ένα μεγάλο ποσοστό της παγκόσμιας εμπορίας.

1.2. Εκτροφή σαλιγκαριών.

Τα σαλιγκάρια αποτελούν βασική τροφή των ανθρώπων από τα αρχαία χρόνια, εξαιτίας της μεγάλης θρεπτικής τους αξίας, καθώς είναι πλούσια σε σίδηρο (45-50 mg/kg) και πρωτεΐνες (12-16%), ενώ περιέχουν πολλά από τα απαραίτητα για τον άνθρωπο αμινοξέα και είναι χαμηλά σε περιεκτικότητα λιπαρών ουσιών. Έκτος από τη θρεπτική αξία του κρέατος των σαλιγκαριών, η υψηλή τους περιεκτικότητα σε σίδηρο θεωρείται σημαντική για την καταπολέμηση της αναιμίας (Αρβανιτογιάννης 2011). Σε αρχαιολογικές ανασκαφές έχουν βρεθεί κελύφη σαλιγκαριών, μια ένδειξη ότι τα σαλιγκάρια καταναλώνονταν από τα προϊστορικά χρόνια, ενώ ένας αριθμός των αρχαιολογικών χώρων γύρω από τη Μεσόγειο που έχει ανασκαφεί μας παρέχει φυσικές αποδείξεις της μαγειρικής χρήσης διαφόρων ειδών σαλιγκαριών (<http://www.enet.gr/?i=news.el.texnes&id=248087>). Σύμφωνα με τις τελευταίες έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί το κρέας των σαλιγκαριών αναδείχτηκε ως ένας από τους θετικούς διατροφικούς παράγοντες της Μεσογειακής και ιδιαίτερα της Κρητικής δίαιτας. Οι κρητικοί κοχλιοί (*Cornu aspersum* ή *Hellix Aspersa Müller*), αποτελούσαν εκλεκτό έδεσμα στην Μινωική αλλά συνεχίζουν και στην σημερινή Κρήτη όπου καταναλώνονται περισσότερα σαλιγκάρια, σαν πηγή πρωτεΐνης, από οποιοδήποτε άλλο μέρος του κόσμου. Η υψηλή βιωσιμότητα των κατοίκων της Κρήτης και τα χαμηλά ποσοστά καρκίνου συσχετίστηκαν και με την συχνή κατανάλωση σαλιγκαριών (Murphy 2001).

Εικόνα 2. Σαλιγκάρια φυλαγμένα μέσα σε πιθάρια.

Έτσι, θα μπορούσε να ειπωθεί, ότι εμφανίζονται νέες ευκαιρίες για την εγχώρια παραγωγή σαλιγκαριών, υπό την προϋπόθεση ότι οι ελληνικές εξαγωγές θα μπορούσαν ν' ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εν λόγω αγοράς, στον ίδιο τουλάχιστον βαθμό με τους ανταγωνιστές της (Οικονόμου και συν. 2012).

Η ενασχόληση με την εκτροφή σαλιγκαριών, για να μπορέσει να αποβεί κερδοφόρα προϋποθέτει όλες τις απαραίτητες γνώσεις για την βιολογία, οικολογία και φυσιολογία του σαλιγκαριού καθώς και για την εγκατάσταση του εκτροφείου.

Οι επικρατέστεροι τύποι εκτροφής στην Ευρώπη αλλά και την Ελλάδα είναι: 1) Ανοικτή εκτροφή, 2) Κλειστή εκτροφή και 3) Μικτή εκτροφή.

1.2.1. Ανοικτή εκτροφή

Στην ανοικτή εκτροφή, θεωρείται από τους επιστήμονες, ότι είναι προτιμότερο να ξεκινήσει με είδη που ευδοκιμούν στην περιοχή και αν αυτό δεν είναι δυνατό μπορεί να τοποθετηθεί ιδιαίτερα στην Ελλάδα, το είδος *Helix aspersa* ή *Helix lucorum* τα οποία εμφανίζουν υψηλή προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα.

Η έκταση του χώρου εκτροφής εξαρτάται από το διαθέσιμο ποσό επένδυσης του μελλοντικού εκτροφέα και από τα πόσα άτομα μπορούν να προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους επειδή η πρόσληψη κάποιου υπαλλήλου δεν συμφέρει οικονομικά (Χατζιωάννου 2007). Σχετικά με το έδαφος προτιμούνται επικλινή εδάφη και σε υψόμετρο χαμηλότερο των 500 μέτρων.

Πριν αρχίσει η εκτροφή θα πρέπει να λάβουν χώρα μια σειρά από εργασίες για να ελεγχθεί η καταλληλότητα του εδάφους, η διαμόρφωση του χώρου αλλά και η μεταφύτευση διαφόρων φυτών όπως τσουκνίδες, λάπατα, λάχανα, μαρούλια κ.α. τα οποία προτιμούν τα σαλιγκάρια.

1.2.2. Κλειστού τύπου

Απαραίτητη προϋπόθεση για την εγκατάσταση εκτροφείου κλειστού τύπου, αποτελεί η κτιριακή εγκατάσταση. Αυτό το είδος εκτροφής έχει πολύ υψηλό κόστος, αλλά μπορεί να αποφέρει μέχρι και δύο παραγωγές το χρόνο σε σχέση με την ανοικτή εκτροφή η οποία αποφέρει μόνο μία.

Σχετικά με την κτιριακή εγκατάσταση απαιτείται ένα κύριο τμήμα κτιρίου για αύξηση και πάχυνση στους 20°C περίπου. Ένα μικρό τμήμα στους 25°C για συνθήκες καλοκαιριού και ένα τρίτο μικρότερο από τα δύο προηγούμενα στους 5°C όπου εξομοιώνονται συνθήκες χειμώνα, δηλαδή συνθήκες χειμερίας νάρκης. Τέλος, θα πρέπει να τοποθετηθούν λάμπες ψυχρού

φωτισμού σε όλα τα τμήματα και τα ράφια του εκτροφείου και ειδικοί κλωβοί όπου θα διατηρούνται τα σαλιγκάρια καθόλη τη διάρκεια εκτροφής (για πάχυνση, εκκόλαση, και αναπαραγωγή).

1.2.3. Μικτή εκτροφή

Το σύστημα μικτού τύπου εκτροφής, αποτελείται από δύο στάδια:

- i. Της αναπαραγωγής του γόνου η οποία, λαμβάνει χώρα σε ειδικά διαμορφωμένους θαλάμους κάτω από πλήρως ελεγχόμενες συνθήκες.
- ii. Της πάχυνσης σε εξωτερικά πάρκα ή διχτυοκήπια.

Η συγκεκριμένη μέθοδος έχει υψηλό κόστος κατασκευής και αποβλέπει σε αυξημένες αποδόσεις, ενώ δεν συστήνεται για κάποιον νεοεισερχόμενο στον κλάδο (Βασιλακάκης 2011).

1.3. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς των σαλιγκαριών.

Τα σαλιγκάρια, εντάσσονται στην κατηγορία των προϊόντων πολυτελείας, καθώς είναι πλέον δυσεύρετα και ακριβά. Στα εστιατόρια τα σαλιγκάρια, συνήθως καταναλώνονται ως ορεκτικό και σερβίρονται ανά δωδεκάδα ή ακόμη και εξάδα. Σε πολλές χώρες όπως η Γαλλία τρώγονται, επίσης και στο σπίτι, καθώς αποτελούν παραδοσιακό έδεσμα των τοπικών κοινωνιών. Οι καταναλωτές προτιμούν να τρώνε τα σαλιγκάρια στο κέλυφός τους και λιγότερο ως αποφλοιωμένα σε διάφορες σάλτσες ή ειδικά κυτία. Η ζήτηση των σαλιγκαριών αυξάνεται, την άνοιξη και το φθινόπωρο που είναι οι εποχές συλλογής τους κυρίως στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Λαμβάνοντας υπόψη, τις σύγχρονες τεχνικές εκτροφής των σαλιγκαριών και την καθετοποίηση της αγοράς, το προϊόν μπορεί να είναι διαθέσιμο σε όλες τις εναλλακτικές μορφές, για όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Οι κυριότερες ταξινομικές κατηγορίες των σαλιγκαριών, ανάλογα με το μέγεθος του κελύφους τους είναι, οι εξής έξι:

1. No. 14, Μικρά ("petit")
2. No. 12, Μεσαία ("moyen")
3. No. 10, Μεγάλα ("gros")
4. No. 8, Πολύ μεγάλα ("très gros")
5. No. 6, Εξαιρετικά μεγάλα ("extra gros")
6. No. 5, Γιγάντια ("géant")

Στο εμπόριο είναι διαθέσιμα τα σαλιγκάρια σε διάφορες μορφές, ώστε να εξυπηρετείται η χρήση τους και η διακίνησή τους γίνεται με τους εξής τρόπους (Overview of the European Community 1993):

- **Νωπά ή φρέσκα:** προερχόμενα από εισαγωγές ή συλληφθέντα άγρια από την φύση και διακινούνται συνήθως σε ξύλινα ή πλαστικά τελάρα των 20 – 25 κιλών.
- **Κατεψυγμένα με απλή ψύξη στο κέλυφος:** αφού η σάρκα του σαλιγκαριού αφαιρεθεί, επεξεργάζεται και επανατοποθετείται στο κέλυφος με επικάλυψη κάποιας σάλτσας. Η πιο κοινή είναι με βούτυρο, μαϊντανό, σκόρδο και άλλα μπαχάρια.
- **Κατεψυγμένη σάρκα σαλιγκαριών:** προωθείται προς την βιομηχανία, όπου γίνεται περαιτέρω επεξεργασία.
- **Άδεια κελύφη:** του γένους *Helix*, προωθούνται στην βιομηχανία και μεταποιούνται, και στη συνέχεια πωλούνται στα εστιατόρια, αφού γεμιστούν με κρέας.
- **Σώματα (σάρκα) σαλιγκαριών:** εισάγονται σε μεγάλες ποσότητες στην βιομηχανία και είναι διατηρημένα σε άλμη.

- **Κονσερβοποιημένα:** περιέχουν σώματα σαλιγκαριών επεξεργασμένα, ενώ τα κελύφη τους δίνονται μαζί με την κονσέρβα.

Λαμβάνοντας υπόψη, τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση σαλιγκαριών των χωρών της Ε.Ε. – 27, προκύπτει ότι η Ευρώπη είναι εξαρτημένη σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές σαλιγκαριών τόσο από χώρες της Ε.Ε. – 27 όσο και από τις υπόλοιπες χώρες εκτός αυτής. Έτσι, εμφανίζονται νέες ευκαιρίες για όσους ασχοληθούν με την σαλιγκαροτροφία, αρκεί να προμηθεύουν την αγορά με προϊόν σταθερής και υψηλής ποιότητας.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

2.1. Σκοπός

Βασικός σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση και η ανάλυση των προοπτικών των εδωδιμων σαλιγκαριών στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, επιχειρήθηκε ανάλυση των προοπτικών σε επίπεδο παραγωγής και κατανάλωσης, με κύρια αναφορά στην εκτίμηση των εισαγωγικών και εξαγωγικών μεριδίων αγοράς στην Ε.Ε. – 27 για το χρονικό διάστημα των 16 τελευταίων ετών.

2.2. Στόχοι

Οι επιμέρους στόχοι της παρούσας έρευνας έχουν ως ακολούθως:

- I. Παρουσίαση των κυριότερων χωρών παραγωγής και κατανάλωσης των σαλιγκαριών σε Ευρωπαϊκό αλλά και Διεθνές επίπεδο.
- II. Διερεύνηση των κυριότερων καταναλωτικών χωρών σε επίπεδο Ε.Ε. – 27.
- III. Διερεύνηση των κυριότερων εισαγωγικών χωρών στην αγορά της Ε.Ε. – 27.
- IV. Καθορισμός των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ε.Ε. – 27.
- V. Υπολογισμός των μεριδίων αγοράς για τις κυριότερες χώρες σε κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες που καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσοστό εμπορικών συναλλαγών.
- VI. Εντοπισμός των τάσεων και των εξελίξεων των παραπάνω μεριδίων για το χρονικό διάστημα των τελευταίων 16 ετών.

2.3. Μεθοδολογία

Μεταξύ των μεθόδων που έχουν ευρύτατα χρησιμοποιηθεί προκειμένου να προσδιοριστεί τόσο η ικανότητα διείσδυσης σε νέες αγορές, όσο και διατήρησης υπαρχόντων αγορών και κατ' επέκταση ο βαθμός της ανταγωνιστικότητας των εξαγωγών σε επιλεγμένες αγορές – στόχους, είναι η ανάλυση των μεριδίων αγοράς (Rigaux 1971) ή (Bowen & Pelzman

1984) ή (Polymeros & Katrakylidis 2008). Σύμφωνα με τους Trail & Da Silva, (1994), τα μερίδια αγοράς προσδιορίζονται με βάση το δείκτη των μεριδίων αγοράς, με τον οποίο εκτιμάται η συμμετοχή των εξαγωγών σε μια αγορά, η εξάρτησή της από τον εξαγωγέα και ο βαθμός κάλυψης των καταναλωτικών αναγκών της.

Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης του Εξαγωγικού Μεριδίου Αγοράς (Export Market Share, EMS) ο οποίος ορίζεται ως εξής :

$$(1) \quad \text{Εξαγωγικό Μέριδιο Αγοράς: } EMS_{ij} = \left(X_{ij} / \sum X_{ij} \right) * 100$$

Όπου, X = Αξία εξαγωγών

i = Χώρα

j = Κατηγορία Προϊόντος

Η τιμή του δείκτη κυμαίνεται από 0 έως 100, και όταν παίρνει την τιμή 0 σημαίνει ότι η χώρα δεν παρουσιάζει εξαγωγές, ενώ για τιμή ίση με 100 σημαίνει ότι η χώρα είναι ο μοναδικός εξαγωγέας. Θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, ο EMS εξετάζει την ανταγωνιστική θέση μιας χώρας σε μια διεθνή αγορά για έναν τομέα, κλάδο ή προϊόν.

Ο EMS δίνει τη δυνατότητα εντοπισμού των κυριότερων συμμετεχόντων χωρών στο διεθνές εμπόριο για ένα τομέα/κλάδο ή συγκεκριμένο προϊόν, τόσο σε επίπεδο εξαγωγών όσο και εισαγωγών, (Λιόλιου και συν. 2010). Καθιστά εφικτή, αφενός τη δυνατότητα εντοπισμού των κυριότερων εξαγωγικών ανταγωνιστικών χωρών σε συγκεκριμένες εισαγωγικές αγορές και αφετέρου την εκτίμηση της ανταγωνιστικής θέσης των εξαγωγών μιας χώρας στις εισαγωγικές αυτές αγορές (Drescher and Maurer, 1999; Kennedy, *et.al*, 1997). Επίσης, η διερεύνηση του δείκτη για μια σειρά ετών αποτελεί σημαντική πληροφορία για την εξέλιξη του βαθμού της

ανταγωνιστικής θέσης των υπό μελέτη τομέων/κλάδων ή προϊόντων, σε συγκεκριμένες αγορές – στόχους.

Στην παρούσα εργασία τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στις εισαγωγές των σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε. – 27 για τα τελευταία 16 έτη (1995 – 2010) και έχουν αντληθεί από τη βάση δεδομένων της Eurostat. Ο κωδικός του προϊόντος που διερευνήθηκε είναι 03079100 και περιλαμβάνει σαλιγκάρια άλλα από τα θαλασσινά (ζωντανά, νωπά η διατηρημένα με απλή ψύξη). Αρχικά, έγινε προσδιορισμός των κυριότερων εισαγωγικών χωρών σε επίπεδο Ε.Ε – 27, στη συνέχεια εντοπίστηκαν οι κυριότερες εξαγωγικές προς αυτές χώρες και τέλος υπολογίστηκαν τα μερίδια αγοράς όλων των εξαγωγέων σε κάθε εισαγωγική αγορά.

Στη συνέχεια γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων και στην τελευταία ενότητα παρουσιάζονται τα κυριότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα έρευνα.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Είναι σημαντικό, πριν την διερεύνηση των προοπτικών των ελληνικών εξαγωγών σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε. – 27, που αποτελεί και το κυρίως θέμα της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας να εντοπιστούν οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες σε επίπεδο Ε.Ε – 27, να προσδιοριστούν οι κυριότερες εξαγωγικές προς αυτές χώρες και να υπολογιστούν τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγέων για κάθε εισαγωγική αγορά. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να παρατηρήσουμε τις συνολικές εισαγωγές της Ε.Ε. – 27.

Από τα στοιχεία του πίνακα, προκύπτει ότι η Ε.Ε. – 27 εμφανίζει μια σταθερή και συνεχώς αυξανόμενη εισαγωγή σαλιγκαριών από το 1995 έως και το 2010. Στη συνέχεια, εμφανίζονται οι αξίες σε € ανά έτος, των εισαγόμενων σαλιγκαριών της Ε.Ε. – 27 για κάθε έτος χωριστά, καθώς και η συνολική τους αξία για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 1. Εισαγωγές σαλιγκαριών στην Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

Έτος	Ε.Ε. – 27
1995	33.751.315
1996	37.062.188
1997	38.765.962
1998	42.599.673
1999	46.320.495
2000	46.394.237
2001	51.370.804
2002	48.132.647
2003	48.462.277
2004	51.084.072
2005	51.987.251
2006	67.048.278
2007	73.551.324
2008	67.639.251
2009	64.732.738
2010	65.875.845
Σύνολο	834.778.357

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε στον πίνακα, η ελάχιστη αξία των εισαγωγών της E.E. – 27 είναι το 1995 με μόλις 34 εκατομμύρια €, ενώ η μέγιστη αξία των εισαγωγών της παρουσιάζεται το 2007, ξεπερνώντας τα 73 εκατομμύρια €. Η συνολική αξία των εισαγόμενων σαλιγκαριών της E.E. – 27 για το σύνολο των υπό μελέτη ετών ανέρχεται στα 83.477.8357 €.

3.1. Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες της E.E. – 27.

Η ζήτηση για σαλιγκάρια στην E.E. – 27 είναι μεγάλη. Σύμφωνα με δημοσίευμα της ιστοσελίδας raseges.gr, η Ευρωπαϊκή αγορά υπολογίζεται ότι είναι ελλειμματική κατά 60.000-80.000 τόνους σαλιγκαριών ετησίως με αποτέλεσμα να καλύπτει το έλλειμμα της σε σαλιγκάρια με εισαγωγές φυσικών πληθυσμών. Οι κυριότερες χώρες κατανάλωσης σαλιγκαριών είναι η Γαλλία με 250.000 τόνους/έτος, η Ιταλία με 55.000 τόνους/έτος και η Ισπανία με 40.000 τόνους/έτος.

Στον πίνακα 2, παρουσιάζεται η αξία των εισαγωγών σαλιγκαριών για κάθε μία από τις κυριότερες εισαγωγικές χώρες σε επίπεδο E.E. – 27 από το 1995 έως και το 2010. Όπως φαίνεται στον πίνακα, οι κυριότερες χώρες εισαγωγής σαλιγκαριών είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και το Βέλγιο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αγορά της Ισπανίας, η αξία των εισαγωγών της οποίας είναι πολύ μεγαλύτερη από οποιαδήποτε άλλη χώρα και επιπλέον οι συνολικές εισαγωγές της εμφανίζουν θετική μεταβολή της τάξης του 89%, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών. Θετική μεταβολή εμφανίζουν και οι υπόλοιπες εισαγωγικές χώρες με εξαίρεση αυτή της Γαλλίας, της οποίας η μεταβολή είναι αρνητική της τάξης του 12,89%. Στη συνέχεια θα γίνει ειδικότερη ανάλυση για τις προαναφερθείσες χώρες.

Πίνακας 2. Εισαγωγές των κυριότερων εισαγωγικών χωρών από την E.E. – 27 (Αξία σε €).

	ES	FR	IT	NL	PT	B	TL
1995	19.064.457	6.923.116	2.119.956	2.115.175	827.398	1.606.468	33.751.315
1996	22.749.998	5.886.876	1.823.461	2.778.170	869.327	1.495.794	37.062.188
1997	25.592.556	5.646.479	2.405.587	1.689.714	988.196	1.347.679	38.765.962

1998	27.215.693	5.427.136	3.327.929	2.244.888	1.817.267	1.071.823	42.599.673
1999	25.697.132	6.738.664	3.864.878	1.599.997	5.628.737	1.545.371	46.317.559
2000	25.765.698	6.625.710	3.597.555	4.608.783	3.255.719	1.234.259	46.394.237
2001	29.846.572	7.287.999	3.631.679	5.132.101	1.871.334	1.563.763	51.190.804
2002	28.403.137	4.189.784	5.123.228	3.931.583	1.713.990	2.735.968	48.132.647
2003	28.680.729	5.735.177	3.809.736	3.838.066	1.942.785	2.325.303	52.912.277
2004	31.473.817	5.854.124	3.946.213	3.348.129	1.899.108	2.051.572	51.084.072
2005	33.646.140	6.013.829	3.146.429	2.471.885	1.514.696	2.151.121	51.987.251
2006	44.481.375	5.178.198	5.346.536	4.233.751	1.421.303	2.249.656	67.648.278
2007	47.636.228	5.551.547	5.523.049	4.181.893	1.527.232	2.070.536	73.551.323
2008	44.496.231	5.027.650	6.261.536	3.240.572	2.310.740	2.201.151	67.639.251
2009	42.823.245	5.232.712	6.546.715	2.476.813	25.342	1.863.346	64.730.493
2010	42.742.936	6.080.455	6.709.679	2.354.236	2.484.033	1.848.365	66.158.504
Μεταβολή (%)	+84,09	-12,89	+122,12	+10,77	+116,21	+14,13	+95

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Σημείωση: ES=ΙΣΠΑΝΙΑ, FR=ΓΑΛΛΙΑ, IT=ΙΤΑΛΙΑ, NL=ΟΛΛΑΝΔΙΑ, PT=ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, B=ΒΕΛΓΙΟ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

3.1.1 Ισπανία

Τα σαλιγκάρια συγκαταλέγονται στην ισπανική παραδοσιακή κουζίνα και καταναλώνονται πολλά είδη αυτών. Τα σαλιγκάρια είναι ιδιαίτερα δημοφιλή στην Ισπανία και κάθε χρόνο το Μάιο διοργανώνεται μια γιορτή σαλιγκαριών, γνωστή ως “Aplec del cargol” (<http://internationalfoodreviewsite.com/hangi/nice-recipes-from-around-the-world-photos-18/>).

Τα προαναφερθέντα δικαιολογούν το γεγονός, ότι η Ισπανία είναι η κυριότερη εισαγωγική χώρα σε επίπεδο Ε.Ε. – 27. Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται η αξία των συνολικών εισαγωγών της, η οποία ανέρχεται στα 520.315.944 €, καθώς και για κάθε ένα έτος χωριστά από το 1995 έως και το 2010, ενώ παρουσιάζει θετική μεταβολή της τάξης του 84,09%.

Πίνακας 3. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ισπανίας από την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	ES	FR	IT	NL	PT	B
1995	19.064.457	6.923.116	2.119.956	2.115.175	827.398	1.606.468
1996	22.749.998	5.886.876	1.823.461	2.778.170	869.327	1.495.794
1997	25.592.556	5.646.479	2.405.587	1.689.714	988.196	1.347.679
1998	27.215.693	5.427.136	3.327.929	2.244.888	1.817.267	1.071.823
1999	25.697.132	6.738.664	3.864.878	1.599.997	5.628.737	1.545.371
2000	25.765.698	6.625.710	3.597.555	4.608.783	3.255.719	1.234.259
2001	29.846.572	7.287.999	3.631.679	5.132.101	1.871.334	1.563.763
2002	28.403.137	4.189.784	5.123.228	3.931.583	1.713.990	2.735.968

2003	28.680.729	5.735.177	3.809.736	3.838.066	1.942.785	2.325.303
2004	31.473.817	5.854.124	3.946.213	3.348.129	1.899.108	2.051.572
2005	33.646.140	6.013.829	3.146.429	2.471.885	1.514.696	2.151.121
2006	44.481.375	5.178.198	5.346.536	4.233.751	1.421.303	2.249.656
2007	47.636.228	5.551.547	5.523.049	4.181.893	1.527.232	2.070.536
2008	44.496.231	5.027.650	6.261.536	3.240.572	2.310.740	2.201.151
2009	42.823.245	5.232.712	6.546.715	2.476.813	25.342	1.863.346
2010	42.742.936	6.080.455	6.709.679	2.354.236	2.484.033	1.848.365
Μεταβολή (%)	+84,09	-12,89	+122,12	+10,77	+116,21	+14,13
ΣΥΝΟΛΟ	520.315.944	93.399.456	67.177.566	50.245.756	30.097.207	29.362.175

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Από τα στοιχεία του πίνακα 3, διαφαίνεται μια ανοδική τάση της αξίας των εισαγόμενων σαλιγκαριών στην Ισπανία. Αναλυτικότερα το 1995 παρατηρείται η ελάχιστη αξία των εισαγωγών από την Ισπανία η οποία ανέρχεται σε 19.064.457 €, ενώ έπειτα από συνεχή ανοδική τάση με το πέρας των ετών οι εισαγωγές φτάνουν στην κορύφωση τους κατά το έτος 2007 όπου η αξία τους είναι 47.636.288 € και τελικά εμφανίζεται μια μικρή μείωση μέχρι και το 2010.

3.1.2. Γαλλία

Τα σαλιγκάρια θεωρούνται μια λιχουδιά στη γαλλική κουζίνα, όπου καλούνται “escargots” και καταναλώνονται με μεγάλη ευχαρίστηση καθώς αποτελούν παραδοσιακό έδεσμα και αναπόσπαστο κομμάτι της διατροφής τους (<http://internationalfoodreviewsite.com/hangi/nice-recipes-from-around-the-world-photos-18/>).

Η Γαλλία είναι η δεύτερη κυριότερη εισαγωγική χώρα εδώδιμων σαλιγκαριών, από την αγορά της Ε.Ε. – 27 από το 1995 έως και το 2010 με συνολική αξία 93.399.456 €. Η Γαλλία είναι η μόνη χώρα που εμφανίζει αρνητική μεταβολή στις εισαγωγές της τάξης του 12,89%. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ανά έτος εισαγωγές της Γαλλίας.

Πίνακας 4. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Γαλλίας από την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	ES	FR	IT	NL	PT	B
1995	19.064.457	6.923.116	2.119.956	2.115.175	827.398	1.606.468
1996	22.749.998	5.886.876	1.823.461	2.778.170	869.327	1.495.794
1997	25.592.556	5.646.479	2.405.587	1.689.714	988.196	1.347.679
1998	27.215.693	5.427.136	3.327.929	2.244.888	1.817.267	1.071.823
1999	25.697.132	6.738.664	3.864.878	1.599.997	5.628.737	1.545.371
2000	25.765.698	6.625.710	3.597.555	4.608.783	3.255.719	1.234.259
2001	29.846.572	7.287.999	3.631.679	5.132.101	1.871.334	1.563.763
2002	28.403.137	4.189.784	5.123.228	3.931.583	1.713.990	2.735.968
2003	28.680.729	5.735.177	3.809.736	3.838.066	1.942.785	2.325.303
2004	31.473.817	5.854.124	3.946.213	3.348.129	1.899.108	2.051.572
2005	33.646.140	6.013.829	3.146.429	2.471.885	1.514.696	2.151.121
2006	44.481.375	5.178.198	5.346.536	4.233.751	1.421.303	2.249.656
2007	47.636.228	5.551.547	5.523.049	4.181.893	1.527.232	2.070.536
2008	44.496.231	5.027.650	6.261.536	3.240.572	2.310.740	2.201.151
2009	42.823.245	5.232.712	6.546.715	2.476.813	25.342	1.863.346
2010	42.742.936	6.080.455	6.709.679	2.354.236	2.484.033	1.848.365
Μεταβολή (%)	+84,09	-12,89	+122,12	+10,77	+116,21	+14,13
ΣΥΝΟΛΟ	520.315.944	93.399.456	67.177.566	50.245.756	30.097.207	29.362.175

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Από τα στοιχεία του πίνακα παρατηρείται μια πτωτική τάση των εισαγωγών της Γαλλίας με κάποια σημεία όπου εμφανίζονται απότομες αυξομειώσεις. Συγκεκριμένα, το έτος 2002 έπειτα από μια έντονη πτώση της αξίας των εισαγόμενων σαλιγκαριών καταγράφεται το ελάχιστο στα 4.189.784 € και το αμέσως προηγούμενο έτος (2001) εμφανίζεται το μέγιστο στα 7.287.999 € σχεδόν διπλάσιο από το ελάχιστο ποσό εισαγωγών.

3.1.3. Ιταλία

Η Ιταλία αποτελεί την χώρα με τον μεγαλύτερο αριθμό εγκαταστάσεων παραγωγής σαλιγκαριών. Λόγω της συνεχόμενης αύξησης στην κατανάλωση σαλιγκαριών και προκειμένου να εξυπηρετήσει την αυξανόμενη ζήτηση, είναι αναγκασμένη να εισάγει σαλιγκάρια (<http://www.lumache-elici.com/>).

Η συνολική αξία των εισαγωγών εδώδιμων σαλιγκαριών της Ιταλίας από την αγορά της Ε.Ε. – 27 ανέρχεται στα 67.177.566 €. Συγκεκριμένα, τα τελευταία 16 χρόνια οι

εισαγωγές της Ιταλίας παρουσιάζουν μια αξιοσημείωτη θετική μεταβολή της τάξης του 122,12%. Στον πίνακα 5 που ακολουθεί, φαίνονται οι αξίες των εισαγωγών για κάθε ένα από τα υπό μελέτη έτη της παρούσας έρευνας καθώς και η συνολική τους αξία.

Πίνακας 5. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ιταλίας από την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	ES	FR	IT	NL	PT	B
1995	19.064.457	6.923.116	2.119.956	2.115.175	827.398	1.606.468
1996	22.749.998	5.886.876	1.823.461	2.778.170	869.327	1.495.794
1997	25.592.556	5.646.479	2.405.587	1.689.714	988.196	1.347.679
1998	27.215.693	5.427.136	3.327.929	2.244.888	1.817.267	1.071.823
1999	25.697.132	6.738.664	3.864.878	1.599.997	5.628.737	1.545.371
2000	25.765.698	6.625.710	3.597.555	4.608.783	3.255.719	1.234.259
2001	29.846.572	7.287.999	3.631.679	5.132.101	1.871.334	1.563.763
2002	28.403.137	4.189.784	5.123.228	3.931.583	1.713.990	2.735.968
2003	28.680.729	5.735.177	3.809.736	3.838.066	1.942.785	2.325.303
2004	31.473.817	5.854.124	3.946.213	3.348.129	1.899.108	2.051.572
2005	33.646.140	6.013.829	3.146.429	2.471.885	1.514.696	2.151.121
2006	44.481.375	5.178.198	5.346.536	4.233.751	1.421.303	2.249.656
2007	47.636.228	5.551.547	5.523.049	4.181.893	1.527.232	2.070.536
2008	44.496.231	5.027.650	6.261.536	3.240.572	2.310.740	2.201.151
2009	42.823.245	5.232.712	6.546.715	2.476.813	25.342	1.863.346
2010	42.742.936	6.080.455	6.709.679	2.354.236	2.484.033	1.848.365
Μεταβολή (%)	+84,09	-12,89	+122,12	+10,77	+116,21	+14,13
ΣΥΝΟΛΟ	520.315.944	93.399.456	67.177.566	50.245.756	30.097.207	29.362.175

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Οι εισαγωγές της Ιταλίας εμφανίζουν μια συνεχή ανοδική τάση από το 1995 έως το 2010 με εξαίρεση το διάστημα 2002 έως 2005 όπου παρατηρείται μια πτωτική τάση. Η ελάχιστη αξία εισαγωγών καταγράφεται το 1996 και είναι ίση με 1.823.461 €, ενώ το 2010 με συνολική αξία 6.709.679 € εμφανίζεται το μέγιστο των εισαγωγών.

3.1.4. Ολλανδία

Η Ολλανδία είναι μία από τις σημαντικότερες αγορές εισαγωγής και κατανάλωσης σαλιγκαριών, με τη συνολική αξία εισαγωγών από την αγορά της Ε.Ε. – 27, για τα έτη 1995 έως και το 2010, να είναι 50.245.756 €, ενώ παρουσιάζει θετική μεταβολή της τάξης του 10,77%.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται για κάθε έτος χωριστά η αξία των εισαγόμενων σαλιγκαριών της Ολλανδίας και τελικά η συνολική τους αξία που αναφέρθηκε παραπάνω.

Πίνακας 6. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ολλανδίας από την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	ES	FR	IT	NL	PT	B
1995	19.064.457	6.923.116	2.119.956	2.115.175	827.398	1.606.468
1996	22.749.998	5.886.876	1.823.461	2.778.170	869.327	1.495.794
1997	25.592.556	5.646.479	2.405.587	1.689.714	988.196	1.347.679
1998	27.215.693	5.427.136	3.327.929	2.244.888	1.817.267	1.071.823
1999	25.697.132	6.738.664	3.864.878	1.599.997	5.628.737	1.545.371
2000	25.765.698	6.625.710	3.597.555	4.608.783	3.255.719	1.234.259
2001	29.846.572	7.287.999	3.631.679	5.132.101	1.871.334	1.563.763
2002	28.403.137	4.189.784	5.123.228	3.931.583	1.713.990	2.735.968
2003	28.680.729	5.735.177	3.809.736	3.838.066	1.942.785	2.325.303
2004	31.473.817	5.854.124	3.946.213	3.348.129	1.899.108	2.051.572
2005	33.646.140	6.013.829	3.146.429	2.471.885	1.514.696	2.151.121
2006	44.481.375	5.178.198	5.346.536	4.233.751	1.421.303	2.249.656
2007	47.636.228	5.551.547	5.523.049	4.181.893	1.527.232	2.070.536
2008	44.496.231	5.027.650	6.261.536	3.240.572	2.310.740	2.201.151
2009	42.823.245	5.232.712	6.546.715	2.476.813	25.342	1.863.346
2010	42.742.936	6.080.455	6.709.679	2.354.236	2.484.033	1.848.365
Μεταβολή (%)	+84,09	-12,89	+122,12	+10,77	+116,21	+14,13
ΣΥΝΟΛΟ	520.315.944	93.399.456	67.177.566	50.245.756	30.097.207	29.362.175

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Η Ολλανδία εμφανίζει έντονες μεταβολές στην αξία των εισαγωγών της από έτος σε έτος στο διάστημα των υπό μελέτη ετών. Αναλυτικότερα, το 1999 καταγράφεται η ελάχιστη αξία εισαγωγών εδώδιμων σαλιγκαριών η οποία ανέρχεται στα 1.599.997 € και η μέγιστη έπειτα από μια ραγδαία αύξηση των εισαγωγών της ανέρχεται στα 5.132.101 €.

3.1.5. Πορτογαλία

Τα σαλιγκάρια είναι επίσης δημοφιλή και στην πορτογαλική κουζίνα και στα πορτογαλικά ονομάζονται “caracóis” και σερβίρονται σαν σνακ σε φθηνά μαγαζιά (<http://internationalfoodreviewsite.com/hangi/nice-recipes-from-around-the-world-photos-18/>).

Η συνολική αξία των εισαγόμενων σαλιγκαριών της Πορτογαλίας είναι αξιοσημείωτη και ειδικότερα, είναι της τάξης των 30.097.207 €. Ιδιαίτερα σημαντική, είναι

επίσης και η μεταβολή που παρουσιάζει η συγκεκριμένη χώρα, η οποία είναι αυξημένη κατά 116,21%. Στον πίνακα 7, παρουσιάζεται η αξία των εισαγωγών της Πορτογαλίας από την αγορά της Ε.Ε. – 27 για κάθε έτος από το 1995 έως το 2010, καθώς και το άθροισμά τους.

Πίνακας 7. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Πορτογαλίας από την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	ES	FR	IT	NL	PT	B
1995	19.064.457	6.923.116	2.119.956	2.115.175	827.398	1.606.468
1996	22.749.998	5.886.876	1.823.461	2.778.170	869.327	1.495.794
1997	25.592.556	5.646.479	2.405.587	1.689.714	988.196	1.347.679
1998	27.215.693	5.427.136	3.327.929	2.244.888	1.817.267	1.071.823
1999	25.697.132	6.738.664	3.864.878	1.599.997	5.628.737	1.545.371
2000	25.765.698	6.625.710	3.597.555	4.608.783	3.255.719	1.234.259
2001	29.846.572	7.287.999	3.631.679	5.132.101	1.871.334	1.563.763
2002	28.403.137	4.189.784	5.123.228	3.931.583	1.713.990	2.735.968
2003	28.680.729	5.735.177	3.809.736	3.838.066	1.942.785	2.325.303
2004	31.473.817	5.854.124	3.946.213	3.348.129	1.899.108	2.051.572
2005	33.646.140	6.013.829	3.146.429	2.471.885	1.514.696	2.151.121
2006	44.481.375	5.178.198	5.346.536	4.233.751	1.421.303	2.249.656
2007	47.636.228	5.551.547	5.523.049	4.181.893	1.527.232	2.070.536
2008	44.496.231	5.027.650	6.261.536	3.240.572	2.310.740	2.201.151
2009	42.823.245	5.232.712	6.546.715	2.476.813	25.342	1.863.346
2010	42.742.936	6.080.455	6.709.679	2.354.236	2.484.033	1.848.365
Μεταβολή (%)	+84,09	-12,89	+122,12	+10,77	+116,21	+14,13
ΣΥΝΟΛΟ	520.315.944	93.399.456	67.177.566	50.245.756	30.097.207	29.362.175

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Από τα στοιχεία του πίνακα 7, διαφαίνεται μια σταθερή αύξηση των εισαγωγών της Πορτογαλίας από το 1995 έως και το 1999, ενώ από το 2000 μέχρι και το 2009 όπου εντοπίζεται το ελάχιστο το οποίο ισούται με μόλις 25.432 € παρατηρείται μια συνεχής πτωτική πορεία στις εισαγωγές της. Το 1999 εμφανίζεται η μέγιστη αξία εισαγόμενων σαλιγκαριών η οποία ανέρχεται στα 5.628.737 €.

3.1.6. Βέλγιο

Η χώρα του Βελγίου με συνολική αξία εισαγωγών 29.362.175 €, από την αγορά της Ε.Ε. – 27 από το 1995 έως το 2010 παρουσιάζει και αυτή όπως και η Πορτογαλία

αξιοσημείωτη ζήτηση σαλιγκαριών και συγκαταλέγεται στις σημαντικότερες αγορές εισαγωγής σαλιγκαριών. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την αξία των εισαγόμενων edώδιμων σαλιγκαριών καθώς και την συνολική τους αξία, ενώ φαίνεται και η θετική μεταβολή της χώρας και είναι της τάξης του 14,13%.

Πίνακας 8. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών του Βελγίου από την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	ES	FR	IT	NL	PT	B
1995	19.064.457	6.923.116	2.119.956	2.115.175	827.398	1.606.468
1996	22.749.998	5.886.876	1.823.461	2.778.170	869.327	1.495.794
1997	25.592.556	5.646.479	2.405.587	1.689.714	988.196	1.347.679
1998	27.215.693	5.427.136	3.327.929	2.244.888	1.817.267	1.071.823
1999	25.697.132	6.738.664	3.864.878	1.599.997	5.628.737	1.545.371
2000	25.765.698	6.625.710	3.597.555	4.608.783	3.255.719	1.234.259
2001	29.846.572	7.287.999	3.631.679	5.132.101	1.871.334	1.563.763
2002	28.403.137	4.189.784	5.123.228	3.931.583	1.713.990	2.735.968
2003	28.680.729	5.735.177	3.809.736	3.838.066	1.942.785	2.325.303
2004	31.473.817	5.854.124	3.946.213	3.348.129	1.899.108	2.051.572
2005	33.646.140	6.013.829	3.146.429	2.471.885	1.514.696	2.151.121
2006	44.481.375	5.178.198	5.346.536	4.233.751	1.421.303	2.249.656
2007	47.636.228	5.551.547	5.523.049	4.181.893	1.527.232	2.070.536
2008	44.496.231	5.027.650	6.261.536	3.240.572	2.310.740	2.201.151
2009	42.823.245	5.232.712	6.546.715	2.476.813	25.342	1.863.346
2010	42.742.936	6.080.455	6.709.679	2.354.236	2.484.033	1.848.365
Μεταβολή (%)	+84,09	-12,89	+122,12	+10,77	+116,21	+14,13
Σύνολο	520.315.944	93.399.456	67.177.566	50.245.756	30.097.207	29.362.175

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, η ελάχιστη αξία εισαγωγών του Βελγίου, εμφανίζεται το έτος 1998 και ανέρχεται στο 1.071.823 €. Από την άλλη η μέγιστη αξία των εισαγωγών του Βελγίου παρατηρείται κατά το έτος 2002 και είναι ίση με 2.735.968 €. Ειδικότερα, παρουσιάζεται μια σταθερή τάση εισαγωγών από το 2004 έως και το 2010.

3.2. Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς την αγορά της Ε.Ε. – 27.

Πίνακας 9. Κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς την αγορά της Ε.Ε. – 27. (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR	TL
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344	62.097.935
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978	66.997.720
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972	69.375.039
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168	70.373.971
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444	65.965.112
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166	71.563.403
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377	86.100.918
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560	79.133.774
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890	83.923.645
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650	79.996.125
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787	84.401.102
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896	96.171.940
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718	94.813.318
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388	80.095.297
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863	74.760.122
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921	76.280.362
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62	+23

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Σημείωση: IT=ΙΤΑΛΙΑ, FR=ΓΑΛΛΙΑ, UK=ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ, NL=ΟΛΛΑΝΔΙΑ, PT=ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, ID=ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, ES=ΙΣΠΑΝΙΑ, GR=ΕΛΛΑΔΑ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι, οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 είναι η Γαλλία, το Ην. Βασίλειο, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Ινδονησία ενώ σημαντική είναι και η προσφορά της Ισπανίας και της Ελλάδας. Ειδικότερα, αυξημένο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αγορά της Ιταλίας, η οποία κατέχει το 36 % του συνόλου των μεριδίων αγοράς για τα έτη από το 1995 έως και το 2010, ενώ παρουσιάζει μια μικρή αρνητική μεταβολή της τάξης του 17 %. Η Γαλλία παρουσιάζει και αυτή αρνητική μεταβολή για το σύνολο των υπό μελέτη ετών, της τάξης του 14 %. Αντιθέτως οι υπόλοιπες κύριες εξαγωγικές χώρες εμφανίζουν θετική μεταβολή με αξιοσημείωτο παράδειγμα την αγορά της Ολλανδίας η μεταβολή της οποίας είναι ίση με 232%! Στην συνέχεια, γίνεται εκτενέστερη αναφορά στα στοιχεία των παραπάνω εξαγωγικών χωρών για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

3.2.1. Ιταλία

Η Ιταλία είναι η κυριότερη εξαγωγική χώρα εδωδιμων σαλιγκαριών παγκοσμίως προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 σε αξία (€). Η συνολική αξία της προσφερόμενης ποσότητας ιταλικών σαλιγκαριών πλησιάζει το μισό δις € και συγκεκριμένα είναι 443.096.919 €. Στον πίνακα που ακολουθεί εκτός από την συνολική αξία, παρουσιάζονται και οι αξίες των εξαγωγών της Ιταλίας για κάθε έτος από το 1995 έως το 2010.

Πίνακας 10. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ιταλίας προς την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62
ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Η Ιταλία παρουσιάζει μια σταθερή προσφορά σαλιγκαριών προς την Ε.Ε. – 27, σχεδόν για το σύνολο όλων των υπό μελέτη ετών, με εξαίρεση το 2001 και το 2009, όπου παρουσιάζεται το μέγιστο και το ελάχιστο της προσφοράς της αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, το 2001 η μέγιστη προσφερόμενη αξία ισούται με 37.428.425 € και το 2009 είναι μόλις 18.760.625 €.

Όσον αφορά στο μερίδιο αγοράς που εμφανίζει η Ιταλία από το 1995 έως το 2010, είναι συντριπτικά μεγαλύτερο από αυτό των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών και αγγίζει το 36%. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς εμφανίζεται το 1999 με 43.82% και το ελάχιστο το 2008 με 23.80%. Αναλυτικότερα, τα μερίδια αγοράς της Ιταλίας στην προσφερόμενη αξία σαλιγκαριών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, κυμαίνονται από 23% μέχρι 42%.

3.2.2. Γαλλία

Η Γαλλία κατέχει την δεύτερη θέση στην εξαγωγή σαλιγκαριών σε αξία προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 όπως και στις εισαγωγές, πράγμα το οποίο φανερώνει τη δυναμική της χώρας στις εξαγωγές παρά τις αυξημένες ανάγκες της για σαλιγκάρια, οι οποίες καλύπτονται κυρίως από τις εισαγωγές της Γαλλίας από άλλες χώρες. Στον ακόλουθο πίνακα εμφανίζονται οι εξαγόμενες ποσότητες σε € προς την Ε.Ε. – 27 από το 1995 έως το 2010 και η συνολική τους αξία που είναι 211.180.942 €.

Πίνακας 11. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Γαλλίας προς την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62
ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Η προσφερόμενη ποσότητα σαλιγκαριών της Γαλλίας προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, παρατηρούμαι ότι υπάρχουν πολλά «σκαμπανεβάσματα» στην ανοδική πορεία των εξαγωγών της Γαλλίας μέχρι το 2007 όπου παρουσιάζεται το μέγιστο της προσφοράς στα 19.033.644 € και στη συνέχεια επέρχεται απότομη πτώση που οδηγεί στην ελάχιστη προσφερόμενη ποσότητα το 2010, αξίας 8.812.086 €.

Τα μερίδιο αγοράς που κατακτά η Γαλλία για το σύνολο των υπό μελέτη ετών, ανέρχεται στο 16,81%. Ειδικότερα το μέγιστο μερίδιο αγοράς εμφανίζεται το 2003 με 19,98% και το ελάχιστο το 2010 με 11,55%. Ειδικότερα, παρατηρείται μια διακύμανση των μεριδίων αγοράς της Γαλλίας ανάμεσα στο 13% και στο 19%.

3.2.3. Ηνωμένο Βασίλειο

Το Ην. Βασίλειο αποτελεί την τρίτη κυριότερη εξαγωγική χώρα προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 με συνολική αξία εξαγωγών 180.424.053 €. Στον πίνακα που παρατίθεται στη συνέχεια, εκτός από την συνολική ποσότητα των εξαγόμενων σαλιγκαριών εμφανίζεται και η αξία των εξαγωγών του Ην. Βασιλείου για κάθε έτος χωριστά από το 1995 έως και το 2010.

Πίνακας 12. Εξαγωγές σαλιγκαριών του Ην. Βασιλείου προς την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718

2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62
ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Το Ην. Βασίλειο φαίνεται να έχει μια σταθερή προσφορά σαλιγκαριών προς την Ε.Ε. – 27 από το 1995 έως και το 2010. Πιο αναλυτικά, κατά το πρώτο έτος της παρούσας έρευνας, δηλαδή το 1995 εμφανίζεται η ελάχιστη αξία προσφερόμενης ποσότητας της χώρας η οποία ανέρχεται στα 7.928.557 €, ενώ η μέγιστη παρουσιάζεται το 2001 και είναι ίση με 16.113.038 €.

Αναλύοντας τα μερίδια αγοράς, το Ην. Βασίλειο για το σύνολο των ετών 1995 έως και 2010 εμφανίζει ποσοστό 14,61%. Ειδικότερα, παρουσιάζεται μια σταθερή ανοδική πορεία των μεριδίων αγοράς μέχρι το 2001 όπου εντοπίζεται και το μέγιστο και είναι της τάξης του 18,65%, ενώ μέχρι το 2006 εμφανίζεται πτωτική τάση με το ελάχιστο να φτάνει το 10,70% και τελικά συνεχίζουν ανοδικά.

3.2.4. Ολλανδία

Η Ολλανδία παρουσιάζει μία αξιοσημείωτη προσφορά σαλιγκαριών προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 για τα έτη από το 1995 έως και το 2010 με συνολική αξία τα 53.404.611 €. Στον παρακάτω πίνακα, εμφανίζονται οι ποσότητες που εξάγονται από την Ολλανδία προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 ανά έτος καθώς και η συνολική τους ποσότητα.

Πίνακας 13. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ολλανδίας προς την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972

1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62
ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Η μέγιστη προσφερόμενη ποσότητα σαλιγκαριών της Ολλανδίας προς την Ε.Ε. – 27 το έτος 2009 φτάνει τα 7.808.322 € η οποία είναι υπερδιπλάσια από οποιοδήποτε άλλο έτος εκ των μελετώμενων. Το 1995 εμφανίζεται το ελάχιστο που ισούται με 1.899.404 €.

Ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της είναι 4,32% στο σύνολο των ετών. Αναλυτικά, εμφανίζεται μια σταθερή τάση των μεριδίων αγοράς της Ολλανδίας με εξαίρεση τα έτη 1996 και 2009 όπου παρουσιάζεται το ελάχιστο και είναι της τάξης του 2,90% και το μέγιστο ισούται με 10,44 % αντίστοιχα.

3.2.5. Πορτογαλία

Η Πορτογαλία είναι άλλη μία χώρα της Ε.Ε. – 27 με καθοριστικό ρόλο στις εξαγωγές σαλιγκαριών προς αυτή. Στη συνέχεια, ακολουθεί πίνακας όπου, παρουσιάζονται οι ποσότητες των εξαγωγών της Πορτογαλίας για κάθε έτος από το 1995 έως και το 2010, καθώς και η συνολική τους αξία που ισούται με 50.468.377 €

Πίνακας 14. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Πορτογαλίας προς την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62
ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία το μέγιστο προσφοράς σαλιγκαριών της Πορτογαλίας προς την αγορά της Ε.Ε. – 27, εμφανίζεται κατά το έτος 2006 με 6.573.928 €, ενώ το ελάχιστο το διακρίνουμε το 1997 με μόλις 965.272 €.

Σε σχέση με τα μερίδια αγοράς, η Πορτογαλία όπως και η Ολλανδία εμφανίζει , μέσο όρο περίπου 4% στο σύνολο των υπό μελέτη ετών. Αναλυτικότερα, το ελάχιστο μερίδιο αγοράς παρουσιάζεται το 1997 με 1,41% και το μέγιστο το 2006 με 6,80%. Τα μερίδια αγοράς παρουσιάζουν μια ανοδική τάση από το 1995 έως και το 2006 όπου κορυφώνεται η προσφορά και εν συνεχεία ακολουθεί πτωτική τάση.

3.2.6. Ινδονησία

Η Ινδονησία με συνολική αξία εξαγόμενων σαλιγκαριών προς την αγορά της Ε.Ε. – 27 που φτάνει τα 39.542.468 €, εμφανίζει μία αξιοσημείωτη προσφορά για το σύνολο των υπό

μελέτη ετών της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας. Στη συνέχεια, διευκρινίζεται η αξία των εξαγόμενων ποσοτήτων της χώρας για κάθε έτος χωριστά από το 1995 έως και το 2010.

Πίνακας 15. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ινδονησίας προς την Ε.Ε. 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62
ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Η Ινδονησία παρουσιάζει μια συνεχώς ανοδική τάση στην προσφορά της, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών (1995 έως και 2010). Ειδικότερα, η ελάχιστη προσφερόμενη ποσότητα της χώρας, εντοπίζεται κατά το πρώτο έτος της μελέτης (1995), η οποία ανέρχεται στο 1.247.857 €, ενώ το 2007 παρουσιάζεται η μέγιστη στα 3.729.178 € και εν συνεχεία για τα υπόλοιπα έτη ακολουθεί μια σταθερή πορεία στην προσφορά σαλιγκαριών προς την Ε.Ε. – 27.

Από τα στοιχεία που προκύπτουν, από τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς αντικατοπτρίζεται ο μέσος όρος τους που είναι της τάξης του 3,12% για το σύνολο των μελετώμενων ετών. Αναλυτικότερα, το μέγιστο μερίδιο αγοράς εμφανίζεται το 2009 και είναι

4,89%. Τέλος, στα υπόλοιπα έτη το μερίδιο αγοράς της Ινδονησίας στις εξαγωγές σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε. – 27 κυμαίνεται από 2% έως 4%, με εξαίρεση το 1996 όπου εμφανίζεται το ελάχιστο ποσοστό 1,97%.

3.2.7. Ισπανία

Η Ισπανία αν και αποτελεί την κυριότερη εισαγωγική χώρα σαλιγκαριών στην Ε.Ε. – 27, παρουσιάζει ελάχιστες εξαγωγές σαλιγκαριών οι οποίες την κατατάσσουν στην τελευταία θέση των κυριότερων εξαγωγικών χωρών παγκοσμίως. Αυτό το γεγονός δείχνει την εξάρτηση της χώρας από τις εισαγωγές σαλιγκαριών από τις υπόλοιπες χώρες και τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της σαλιγκαροεκτροφής, ώστε να μειώσει τις εισαγωγές της και να μπορέσει να εξάγει μεγαλύτερες ποσότητες σαλιγκαριών. Στον πίνακα 16, εμφανίζονται οι ποσότητες που εξάγει η Ισπανία προς την αγορά της Ε.Ε. – 27, για κάθε έτος χωριστά από το 1995 έως και το 2010 αλλά και η συνολική τους αξία, η οποία είναι της τάξης των 30.620.075 €.

Πίνακας 16. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ισπανίας προς την Ε.Ε. 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62

ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122
---------------	-------------	-------------	-------------	------------	------------	------------	-------------------	------------

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Από τον υπολογισμό των παραπάνω στοιχείων, διακρίνεται μια ραγδαία αύξηση της προσφοράς σαλιγκαριών τα τελευταία χρόνια από την Ισπανία προς την Ε.Ε. – 27. Η μέγιστη εξαγωγή σαλιγκαριών σε αξία παρουσιάζεται το 2006 με 3.099.205 €, ενώ η ελάχιστη κατά το πρώτο έτος της παρούσας έρευνας (1995), με μόλις 667.834 €.

Το μερίδιο αγοράς που αντικατοπτρίζει την προσφορά σαλιγκαριών της Ισπανίας φτάνει, μόλις το 2,40%. Το ελάχιστο μερίδιο αγοράς εντοπίζεται το 1995 και ισούται με 1,07% και το μέγιστο το 2008, είναι 3,40%. Ειδικότερα, τα υπόλοιπα χρόνια τα ποσοστά κυμαίνονται από 2% έως 3% με εξαίρεση τα πρώτα 3 έτη.

3.3. Ανάλυση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε. – 27.

Στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια επιχειρείται η διερεύνηση και η ανάλυση των προοπτικών και της δυναμικής των ελληνικών σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε. – 27, για τη χρονική περίοδο από το 1995 έως και το 2010.

Με την χρήση των δεδομένων που αντλήθηκαν από την ηλεκτρονική βάση της Eurostat, υπολογίστηκαν οι συνολικές εξαγωγές και εισαγωγές της Ελλάδας, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ε.Ε – 27. Στη συνέχεια, έγινε μελέτη και ανάλυση των δεδομένων και προέκυψαν σημαντικά αποτελέσματα σχετικά με την δυναμική και τις προοπτικές των ελληνικών εξαγωγών σαλιγκαριών που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη, ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών εξαγωγών σαλιγκαριών έναντι των εξαγωγικών σαλιγκαριών των υπολοίπων χωρών.

3.3.1. Οι παγκόσμιες εξαγωγές της Ελλάδας.

Από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, συμπεραίνουμε ότι οι εξαγωγές της Ελλάδος, με εξαίρεση τα τελευταία 5 (πέντε) έτη, σε αγορές άλλων χωρών εκτός Ε.Ε. – 27 είναι αρκετά χαμηλές και επομένως, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσής τους ώστε να μπορέσει να διεισδύσει σε νέες αγορές και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της. Στον ακόλουθο πίνακα, εμφανίζεται η συνολική αξία των εξαγωγών της Ελλάδος σε € για κάθε έτος από το 1995 έως και το 2010.

Πίνακας 17. Οι παγκόσμιες εξαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
1995	752.927
1996	642.795
1997	1.060.878
1998	1.354.741
1999	1.816.922
2000	899.857
2001	837.523
2002	622.068
2003	1.220.959
2004	801.775
2005	634.153
2006	2.590.796
2007	2.713.373
2008	3.194.713
2009	3.620.655
2010	3.599.756
Σύνολο	26.363.891

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Η μέγιστη προσφερόμενη ποσότητα της Ελλάδας προς τις αγορές των υπόλοιπων χωρών εντοπίζεται για τα δύο τελευταία έτη της παρούσας μελέτης και η αξία της φτάνει τα 3.620.655 € το 2009 και τα 3.599.756 € το 2010. Η ελάχιστη προσφερόμενη ποσότητα (σε €), εντοπίζεται το 2005, με 634.153 €.

Οι κυριότερες εξαγωγικές αγορές των ελληνικών σαλιγκαριών εκτός της Ε.Ε. – 27, είναι η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία αλλά και η Κύπρος. Στη συνέχεια ακολουθεί πίνακας στον οποίο εμφανίζονται τα προαναφερθέντα για την χρονική περίοδο 1995 έως το 2010.

Πίνακας 18. Οι κυριότερες χώρες στις οποίες εξάγει η Ελλάδα σαλιγκάρια (Αξία σε €).

Χώρα	Σύνολο Εξαγωγών
Ιταλία	25.806.157
Γαλλία	412.486
Ισπανία	53.465
Κύπρος	15.747
Σύνολο	26.287.855

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

3.3.2. Οι παγκόσμιες εισαγωγές της Ελλάδας.

Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις υπόλοιπες χώρες εμφανίζουν μια συνεχώς ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι εισαγωγές της Ελλάδας για κάθε έτος από το 1995 έως και το 2010, καθώς και η συνολική τους αξία που φτάνει τα 14.769.229 €.

Πίνακας 19. Οι παγκόσμιες εισαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
1995	183.445
1996	79.311
1997	49.915
1998	230.781
1999	129.244
2000	181.150
2001	345.168
2002	0
2003	1.206.452
2004	1.553.919
2005	1.525.080
2006	1.480.730
2007	1.805.391
2008	2.270.145
2009	2.267.570
2010	1.464.928

Σύνολο	14.769.229 €
---------------	---------------------

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Οι παγκόσμιες εισαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας παρουσιάζουν ανοδική τάση, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών (1995 έως και 2010). Συγκεκριμένα, από το 1995 έως το 2002 οι εισαγωγές της Ελλάδας κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα και μάλιστα το 2002 παρουσιάζεται το ελάχιστο με μηδενικές εισαγωγές. Από το 2003 μέχρι το 2010, υπάρχει μια ραγδαία αύξηση των εισαγωγών της από τις υπόλοιπες χώρες με το μέγιστο να εμφανίζεται το 2008 στα 2.27.145 €.

Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες η Ελλάδα εισάγει σαλιγκάρια όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας είναι η Γαλλία, η Ιταλία και η Τουρκία για την χρονική περίοδο 1995 έως το 2010.

Πίνακας 20. Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες εισάγει η Ελλάδα σαλιγκάρια. (Αξία σε €).

Χώρα	Σύνολο Εισαγωγών
Γαλλία	2.366.108
Ιταλία	509.630
Τουρκία	11.607.742
Σύνολο	14.483.480

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

3.3.3. Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην Ε.Ε. – 27.

Η Ελλάδα αποτελεί μία από τις κυριότερες εξαγωγικές χώρες σαλιγκαριών του κόσμου προς την αγορά της Ε.Ε. – 27. Η συνολική αξία της προσφερόμενης ποσότητας της χώρας μας, από το 1995 έως και το 2010, ανέρχεται στα 34.113.122 €. Στον πίνακα 21, εμφανίζεται η συνολική προσφερόμενη ποσότητα ελληνικών σαλιγκαριών για κάθε έτος χωριστά καθώς και η συνολική τους αξία.

Πίνακας 21. Οι εξαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας προς την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

	IT	FR	UK	NL	PT	ID	ES	GR
1995	26.161.042	10.287.657	7.928.557	1.899.404	2.438.520	1.247.857	667.834	1.778.344
1996	27.770.551	10.609.514	11.748.491	1.932.755	2.231.791	1.316.188	816.313	1.836.978
1997	28.859.554	12.329.076	10.845.321	2.230.525	965.272	1.524.111	1.208.046	1.882.972
1998	28.535.634	10.663.883	11.623.811	3.295.297	1.288.533	1.821.931	1.493.308	2.281.168
1999	28.954.439	8.925.026	10.296.290	2.657.792	3.360.090	1.360.835	1.080.444	2.136.444
2000	29.500.433	11.300.715	12.968.881	2.309.242	1.142.442	1.612.557	1.246.143	1.481.166
2001	37.428.425	14.197.180	16.113.038	2.527.548	1.705.448	1.980.918	1.618.044	1.783.377
2002	29.624.807	14.396.828	10.169.214	1.944.694	3.545.242	2.613.150	2.071.785	2.317.560
2003	27.692.726	16.781.078	12.068.695	2.204.281	4.625.584	2.227.960	2.298.503	1.839.890
2004	28.652.871	15.018.007	9.990.026	2.152.524	4.032.501	2.752.861	2.510.273	1.376.650
2005	29.507.222	14.221.436	9.820.351	3.348.906	4.248.452	3.082.901	2.434.043	1.818.787
2006	33.057.440	18.430.231	10.338.438	3.194.911	6.573.928	3.307.335	3.099.205	3.117.896
2007	27.601.048	19.033.644	13.496.350	3.508.878	3.427.709	3.729.178	2.835.515	2.871.718
2008	19.165.139	16.324.106	11.089.881	6.089.433	2.676.681	3.700.142	2.726.579	2.352.388
2009	18.760.625	9.850.475	11.048.079	7.808.322	3.680.728	3.654.719	1.970.828	2.356.863
2010	21.824.963	8.812.086	10.878.630	6.300.099	4.525.456	3.609.825	2.543.212	2.880.921
Μεταβολή (%)	-17	-14	+37	+232	+86	+189	+281	+62
ΣΥΝΟΛΟ	443.096.919	211.180.942	180.424.053	53.404.611	50.468.377	39.542.468	30.620.075	34.113.122

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Παρατηρώντας τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, συμπεραίνουμε ότι η Ελλάδα έχει μια σταθερή προσφορά σαλιγκαριών προς την Ε.Ε. – 27 για το σύνολο των υπό μελέτη ετών. Το 2006, παρουσιάζεται το μέγιστο της προσφερόμενης αξίας ελληνικών σαλιγκαριών προς την Ε.Ε. – 27 με 3.117.896 €, ενώ το ελάχιστο εμφανίζεται μόλις 2 (δύο) χρόνια νωρίτερα, το 2004 και ισούται με 1.376.650 €.

Το μερίδιο αγοράς που καταλαμβάνει η Ελλάδα για το σύνολο των υπό μελέτη ετών (1995 έως και 2010), φτάνει το 2,75%. Ειδικότερα, το 2010 εμφανίζει το μέγιστο μερίδιο αγοράς με ποσοστό 3,78%, ενώ όπως είναι φανερό το 2004 το ποσοστό του μεριδίου αγοράς της Ελλάδας είναι μόλις 1,72%, καθώς τα υπόλοιπα χρόνια τα μερίδια αγοράς της, κυμαίνονται από 2,72% έως 3,20% περίπου.

3.3.4. Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Ε.Ε. – 27.

Στην Ελλάδα, τα σαλιγκάρια τρώγονται σε πολλά μέρη της χώρας και μπορεί ακόμη και να βρεθούν σε σούπερ μάρκετ, ορισμένες φορές διατίθενται ζωντανά κοντά σε λαχανικά και κατά κύριο λόγο τρώγονται στο νησί της Κρήτης.

Στον πίνακα που ακολουθεί, εμφανίζονται οι ποσότητες εισαγόμενων σαλιγκαριών της Ελλάδας σε €, από την Ε.Ε. – 27, για κάθε ένα έτος χωριστά, από το 1995 έως και το 2010. Τέλος, παρουσιάζεται και η συνολική τους αξία η οποία είναι μόλις 578.456 € για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 22. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας από την Ε.Ε. – 27 (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
1995	716
1996	7.605
1997	15.536
1998	9.703
1999	132
2000	2.283
2001	49.587
2002	3.444
2003	14.133
2004	28.439
2005	14.087
2006	951
2007	34.257
2008	55.803
2009	24.824
2010	316.956
Σύνολο	578.456 €

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Στον πίνακα 22, καταγράφονται οι εισαγωγές νωπών σαλιγκαριών της Ελλάδας από την αγορά της Ε.Ε. – 27. Γίνεται φανερό ότι υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις στην αξία τους από έτος σε έτος. Ειδικότερα, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών, οι ποσότητες

κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα με το μέγιστο να μην ξεπερνά τις 316.956 € και το ελάχιστο να είναι μόλις 132 € το 2010 και το 1999 αντίστοιχα.

3.4. Διερεύνηση των ανταγωνιστικότερων χωρών για τις εξαγωγές των ελληνικών σαλιγκαριών.

Στην παρούσα ενότητα επιχειρείται ο προσδιορισμός των ανταγωνιστικότερων χωρών σε παγκόσμιο επίπεδο, για τις εξαγωγές των ελληνικών σαλιγκαριών προς την αγορά της Ε.Ε. – 27. Ειδικότερα, επιχειρήθηκε ο εντοπισμός των κυριότερων εισαγωγικών Ευρωπαϊκών χωρών καθώς και των κυριότερων εξαγωγικών χωρών, με τη χρήση της μεθοδολογικής προσέγγισης των μεριδίων αγοράς. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών προς τις κυριότερες εισαγωγικές αγορές.

Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι, οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και το Βέλγιο ενώ οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Γαλλία, το Ην. Βασίλειο, η Ινδονησία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Σε επίπεδο ανταγωνιστικότητας, οι κυριότερες ανταγωνιστικές χώρες της Ελλάδας είναι η Γαλλία, ακολουθεί η Ολλανδία και τέλος η Ινδονησία, αν και υπάρχουν έντονες διακυμάνσεις των εξαγωγικών μεριδίων αγοράς από χώρα σε χώρα αλλά και από έτος σε έτος.

3.4.1. Ισπανία

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των σημαντικότερων εξαγωγικών χωρών, καθώς και της Ελλάδας, στην αγορά της Ισπανίας. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα, οι κυριότερες χώρες που προμηθεύουν την Ισπανική αγορά είναι η Ιταλία, η Γαλλία και το Ην. Βασίλειο.

Πίνακας 23. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ισπανίας.

Έτος	IT	FR	UK	PT	NL	GR	ID	*O	TL
1995	61,70	19,51	5,20	5,56	0,6	0,00	0,00	7,43	100
1996	61,00	18,68	10,43	4,68	0,43	0,00	0,03	4,74	100
1997	62,74	19,83	9,54	0,00	1,24	0,00	0,03	6,63	100
1998	65,14	16,53	8,18	2,96	3,40	0,00	0,01	3,78	100
1999	67,13	12,66	7,48	8,10	2,14	0,03	0,01	2,45	100
2000	65,01	15,71	7,87	0,00	2,37	0,00	0,01	9,04	100
2001	62,12	17,73	12,28	3,06	1,95	0,53	0,00	2,32	100
2002	56,43	19,23	6,70	7,11	0,00	0,34	0,03	10,16	100
2003	50,51	23,51	8,48	8,90	0,96	0,54	0,04	7,06	100
2004	55,53	20,65	7,44	8,10	1,07	0,14	0,10	6,98	100
2005	54,26	16,97	7,78	8,14	2,84	0,00	0,24	9,76	100
2006	52,06	22,33	6,66	10,35	0,52	0,33	0,19	7,55	100
2007	47,12	25,70	10,79	0,00	1,41	0,10	0,17	14,71	100
2008	41,49	26,14	12,31	6,14	5,84	0,00	0,33	7,75	100
2009	44,72	14,62	14,37	9,30	10,72	0,05	0,14	6,07	100
2010	53,17	13,42	12,08	11,77	5,64	0,50	0,26	3,16	100
Μεταβολή (%)	-14	-31	+132	+112	+834	+26748	-	-58	-
Μέγιστο	67,13	26,14	14,37	11,77	10,72	0,54	0,33	14,71	-
Ελάχιστο	41,49	12,66	5,20	0	0	0	0	2,32	-
Μέσος Όρος	56,26	18,95	9,22	5,89	2,57	0,16	0,10	6,85	-
Τυπική Απόκλιση	7,75	4,04	2,56	3,78	2,77	0,21	0,11	3,22	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Σημείωση: IT=ΙΤΑΛΙΑ, FR=ΓΑΛΛΙΑ, UK=ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ, PT=ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, NL=ΟΛΛΑΝΔΙΑ, GR=ΕΛΛΑΔΑ, ID=ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ, ES=ΙΣΠΑΝΙΑ, O=ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ, TL=ΣΥΝΟΛΟ

* Στις λοιπές συμπεριλαμβάνονται όλες οι χώρες του κόσμου

Ειδικότερα, η Ιταλία αποτελεί την κυριότερη χώρα προσφοράς νωπών σαλιγκαριών προς την αγορά της Ισπανίας, καθώς ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς είναι της τάξης του 56,26%. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς της είναι της τάξης του 67,13%, το ελάχιστο 41,49%, το έτος 1999, ενώ εμφανίζει αρνητική μεταβολή της τάξης του 14%. Αξιοσημείωτη, είναι και η προσφορά της Γαλλίας με μερίδιο αγοράς περίπου 18,95%. Το μέγιστο μερίδιο

αγοράς είναι 26,14% το 2008, και το ελάχιστο είναι 12,66% το 1999, ενώ οι εξαγωγές της μεταβάλλονται αρνητικά κατά 31%.

Ακολουθεί, το Ην. Βασίλειο, το οποίο παρουσιάζει μέσο όρο 9,22%, μέγιστο μερίδιο αγοράς 14,37% το 2009 και ελάχιστο 5,20% κατά το πρώτο έτος των υπό μελέτη ετών. Σημαντική είναι και η προσφορά της Πορτογαλίας με μέγιστο μερίδιο αγοράς 11,77% το 2010, ενώ το 2007 παρουσιάζει μηδενική προσφορά. Ωστόσο, η χώρα αυτή παρουσιάζει σημαντική και θετική μεταβολή για το σύνολο των ετών, της τάξης του 112%.

Τα μερίδια αγοράς της Ελλάδας, προς την Ισπανία, κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα καθώς ο μέσος όρος είναι της τάξης του 0,16%. Αναλυτικά, το μέγιστο μερίδιο αγοράς της είναι 0,54% το 2003, ενώ για τα υπόλοιπα έτη η συμμετοχή είναι σχεδόν μηδενική.

3.4.2. Γαλλία

Στον Πίνακα 24, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γαλλίας. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα, οι κυριότερες χώρες προσφοράς νωπών σαλιγκαριών προς την αγορά της Γαλλίας είναι το Ην. Βασίλειο, η Ιταλία και η Ολλανδία. Η συμμετοχή των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών είναι αρκετά μικρή, ενώ οι λοιπές χώρες έχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς με μικρή μεταβολή, μειωμένη κατά 6%.

Πίνακας 24. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γαλλίας.

Έτος	UK	IT	NL	ES	ID	GR	PT	*O	TL
1995	38,40	8,63	12,99	0,00	0,00	0,00	0,27	39,72	100
1996	38,80	12,50	12,33	0,00	0,29	0,00	0,21	35,87	100
1997	42,81	11,91	10,10	4,96	1,00	0,00	0,00	29,22	100
1998	51,96	8,19	6,18	5,05	1,94	0,00	0,01	26,67	100
1999	52,17	8,44	6,28	4,04	2,56	0,24	0,02	26,26	100
2000	52,89	8,63	4,86	2,93	4,65	0,79	0,00	25,25	100
2001	51,85	13,17	4,19	3,96	3,87	0,44	0,00	22,52	100
2002	49,72	6,49	0,00	6,27	4,89	0,25	0,00	32,38	100
2003	47,48	8,28	5,97	10,04	3,04	1,78	0,15	23,25	100
2004	44,38	6,63	5,70	4,36	5,40	0,14	0,38	33,00	100
2005	38,97	7,27	6,04	8,87	4,28	0,00	0,37	34,21	100

2006	38,49	11,17	7,44	5,34	3,89	0,75	0,14	32,78	100
2007	45,07	3,94	6,15	6,85	3,62	1,98	0,00	32,38	100
2008	39,69	3,50	8,89	6,16	4,85	1,14	0,07	35,70	100
2009	35,66	4,12	9,56	7,13	4,56	1,06	0,10%	37,82	100
2010	36,55	4,78	8,20	6,43	4,84	1,78	0,12	37,29	100
Μεταβολή (%)	-5	-45	-37	+30	+1581	-	-	-6	
Μέγιστο	52,89	13,17	12,99	10,04	5,4	1,98	0,38	39,72	-
Ελάχιστο	35,66	3,5	0	0	0	0	0	22,52	-
Μέσος Όρος	44,06	7,98	7,18	5,15	3,36	0,65	0,12	31,52	
Τυπική Απόκλιση	6,19	3,05	3,18	2,70	1,72	0,70	0,13	5,38	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Στην αγορά της Γαλλίας εμφανίζεται μικρή συμμετοχή από τις κύριες εξαγωγικές χώρες εξαιρουμένου του Ην. Βασιλείου, του οποίου ο μέσος όρος του μεριδίου είναι 44,06%. Αναλυτικά, τα εξαγωγικά του μερίδια, προς την αγορά της Γαλλίας εμφανίζουν μέγιστη τιμή της τάξης του 52,89% το έτος 2000 και ελάχιστη 35,66% το 2009, ενώ η μεταβολή είναι αρνητική της τάξης του 5% περίπου.

Η Ολλανδία και η Ιταλία καλύπτουν ποσοστό μεγαλύτερο από το 15% της συνολικής ζήτησης της Γαλλίας. Συγκεκριμένα, η Ολλανδία το 1995 παρουσιάζει το μέγιστο μερίδιο αγοράς της 12,99%, και το 2002 το ελάχιστο μερίδιο αγοράς είναι 0%. Ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της Ιταλίας είναι της τάξης του 7,98%. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς της, είναι 12,99%, ενώ το ελάχιστο είναι 3,50%. Σχετικά με την Ισπανία, το μέγιστο εξαγωγικό μερίδιο αγοράς είναι 10,04% το 2003, ενώ για τα δύο πρώτα έτη δεν παρουσιάζει καθόλου εξαγωγές. Οι λοιπές χώρες εμφανίζουν μερίδιο αγοράς 31,52%, ένα ιδιαίτερα αξιοσημείωτο ποσοστό, λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνολικό μερίδιο αγοράς όλων των υπόλοιπων κύριων εξαγωγικών χωρών είναι της τάξης του 26,16% περίπου.

Τα εξαγωγικά μερίδια αγοράς της Ελλάδας στην εν λόγω αγορά, κυμαίνονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Συνολικά, για τα έτη από το 1995 έως και το 2010 ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της Ελλάδας προς την αγορά της Γαλλίας είναι 0,65%. Το μέγιστο μερίδιο

αγοράς της είναι 1,98% το έτος 2007, ενώ για τα υπόλοιπα έτη τα μερίδια αγοράς εμφανίζουν σχεδόν μηδενικές τιμές.

3.4.3. Ιταλία

Στον Πίνακα 25, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ιταλίας. Όπως φαίνεται στον πίνακα, οι κυριότερες χώρες προσφοράς σαλιγκαριών είναι η Γαλλία και η Ελλάδα, οι οποίες καλύπτουν το 65% περίπου των συνολικών εισαγωγών. Ωστόσο, η μεταβολή και των δύο χωρών είναι αρνητική και ειδικότερα η μεταβολή των εξαγωγών της Γαλλίας είναι της τάξης του 5%, ενώ αυτή της Ελλάδας είναι αρκετά υψηλότερη, περίπου 37%, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 25. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ιταλίας.

Έτος	FR	GR	ID	NL	ES	UK	PT	*O	TL
1995	24,70	47,31	0,00	0,44	0,00	0,03	3,95	23,58	100
1996	24,43	44,24	7,90	0,75	0,00	0,05	4,42	18,21	100
1997	37,83	37,42	6,13	0,42	6,10	0,38	0,00	11,72	100
1998	38,42	38,41	4,33	1,59	4,96	1,44	0,77	10,07	100
1999	42,48	41,47	2,63	1,87	2,37	1,56	0,52	7,09	100
2000	67,62	33,34	5,51	3,34	6,39	1,33	0,00	67,62	100
2001	47,43	26,58	6,07	3,92	4,48	1,80	0,09	9,64	100
2002	34,96	29,77	9,75	0,00	5,36	5,24	0,00	14,91	100
2003	41,12	20,67	9,65	6,23	4,78	3,62	0,00	13,93	100
2004	39,42	19,39	8,06	6,32	17,62	2,80	0,00	6,39	100
2005	36,76	0,00	9,88	6,48	8,21	7,49	0,00	31,18	100
2006	27,93	30,06	8,32	8,95	9,52	3,44	5,47	6,32	100
2007	26,98	33,64	10,52	11,70	5,65	2,81	0,00	8,71	100
2008	31,24	27,62	9,29	13,86	5,30	2,80	0,00	9,88	100
2009	26,92	30,16	8,66	14,12	4,37	3,37	0,00	12,40	100
2010	23,44	29,98	5,76	18,54	10,88	4,52	0,00	6,88	100
Μεταβολή (%)	-5	-37	-	+4161	-	+15360	-100	-71	-
Μέγιστο	67,62	47,31	10,52	18,54	17,62	7,49	5,47	67,62	-
Ελάχιστο	23,44	0	0	0	0	0,03	0	6,32	-
Μέσος Όρος	35,73	30,63	7,03	6,16	6,00	2,67	0,95	35,73	-
Τυπική Απόκλιση	11,23	11,24	2,92	5,82	4,24	1,99	1,85	15,29	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Σχετικά με τη προσφορά της Γαλλίας, το μέγιστο μερίδιο αγοράς εμφανίζεται το 2000 και είναι της τάξης του 67,62%, ενώ στο τελευταίο έτος, διαμορφώνεται το ελάχιστο

μερίδιο αγοράς, στο 23,44%. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, από το 1995 έως το 2000 υπάρχει ραγδαία αύξηση των μεριδίων αγοράς της Γαλλίας, ενώ τα υπόλοιπα έτη παρατηρούνται πτωτικές και μάλλον σταθεροποιητικές τάσεις. Η διακύμανση που παρουσιάζουν τα μερίδια αγοράς της Γαλλίας είναι μεταξύ 25% και 45%, ενώ εμφανίζει αρνητική μεταβολή της τάξης του 5% περίπου.

Αναφορικά με τη συμμετοχή των ελληνικών εξαγωγών, ο μέσος όρος των μεριδίων είναι της τάξης του 30,63%. Ειδικότερα, στο πρώτο έτος εμφανίζεται το υψηλότερο μερίδιο αγοράς της Ελλάδας, της τάξης του 47,31%, ενώ το μικρότερο μερίδιο αγοράς το 2005. Από το 1995 έως και το 2005 οι εξαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδος προς την Ιταλία υποχωρούν για να συνεχίζουν να αυξάνουν ακολούθως μέχρι και το 2010. Τα μερίδια αγοράς της Ελλάδας κυμαίνονται από 20% έως και 44%, ενώ παρατηρείται σημαντική αρνητική μεταβολή της τάξης του 37% περίπου.

Όσον αφορά την προσφορά των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ιταλίας, οι μέσοι όροι των μεριδίων αγοράς της Ινδονησίας, της Ολλανδίας και της Ισπανίας για τα έτη από το 1995 έως και το 2010, είναι 7,03%, 6,16% και 6,00% αντίστοιχα, ενώ το Ην. Βασίλειο και η Πορτογαλία έχουν μηδενική προσφορά.

3.4.4. Ολλανδία

Στον Πίνακα 26, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ολλανδίας. Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι το Ην. Βασίλειο και η Ινδονησία, οι οποίες καλύπτουν περίπου το 60% των συνολικών εισαγωγών, ενώ η Γαλλία και η Ιταλία κατέχουν μικρό μερίδιο αγοράς στη συγκεκριμένη αγορά.

Πίνακας 26. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ολλανδίας.

Έτος	UK	ID	FR	IT	ES	GR	PT	*O	TL
1995	73,23	0,00	1,40	0,05	0,00	0,00	0,00	25,32	100
1996	77,04	2,04	2,47	0,24	0,00	0,00	0,00	18,21	100
1997	62,00	1,86	3,64	0,37	0,00	0,00	0,00	32,12	100
1998	58,79	1,57	1,22	0,56	0,00	0,00	0,00	37,85	100
1999	64,75	5,42	1,97	1,65	0,00	0,00	0,00	26,21	100
2000	67,71	1,00	1,77	0,99	0,00	0,00	0,00	28,53	100
2001	62,42	0,04	8,60	6,54	0,00	0,00	0,00	22,40	100
2002	54,64	2,51	19,26	0,00	0,00	0,00	0,00	23,60	100
2003	44,63	2,04	1,70	1,97	0,00	0,00	0,00	49,66	100
2004	33,86	19,18	3,29	2,23	0,00	0,00	0,00	41,44	100
2005	9,43	33,05	3,86	3,14	0,00	0,00	0,00	50,51	100
2006	18,44	29,78	3,78	4,02	0,00	0,00	0,00	43,98	100
2007	16,21	34,26	9,69	3,41	0,00	0,00	0,00	36,42	100
2008	15,70	46,45	2,83	4,56	0,00	0,00	0,00	30,46	100
2009	4,08	54,74	1,47	4,18	0,00	0,00	0,00	35,53	100
2010	5,13	55,11	0,51	4,70	0,09	0,00	0,00	34,45	100
Μεταβολή (%)	-93	+2603	-64	+9572	-	-	-	+36	-
Μέγιστο	77,04	55,11	19,26	6,54	0,09	0	0	50,51	-
Ελάχιστο	4,08	0	0,51	0	0	0	0	18,21	-
Μέσος Όρος	41,75	18,07	4,22	2,41	0,01	0,00	0,00	33,54	-
Τυπική Απόκλιση	26,44	20,88	4,74	2,01	0,02	0,00	0,00	9,55	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς του Ην. Βασιλείου είναι 41,75%, με μέγιστη τιμή 77,04%, και ελάχιστη 0,51% περίπου.

Η Ινδονησία παρουσιάζει μια αξιόλογη συμμετοχή, και ιδιαίτερα μετά το 2003 όπου παρουσιάζει αλματώδη αύξηση των εξαγωγικών μεριδίων αγοράς της, αποτελώντας την κυριότερη εξαγωγική χώρα για την αγορά της Ολλανδίας. Ειδικότερα, το μέγιστο μερίδιο αγοράς είναι 55,11% το 2010, ενώ αξιοσημείωτη είναι και η ραγδαία μεταβολή η οποία είναι θετική της τάξης του 2.603%.

Μικρή συμμετοχή στην αγορά της Ολλανδίας παρουσιάζουν και οι χώρες της Γαλλίας και της Ιταλίας. Αναλυτικά, η Γαλλία εμφανίζει το μέγιστο μερίδιο αγοράς ίσο με 19,26% το 2002, ενώ το ελάχιστο είναι μόλις 0,51% το 2010. Αντίστοιχα, για την Ιταλία το μέγιστο μερίδιο αγοράς είναι της τάξης του 6,54% το 2001, ενώ το αμέσως επόμενο έτος

παρουσιάζει το ελάχιστο μερίδιο το οποίο κυμαίνεται σε μηδενικό σχεδόν επίπεδο. Τέλος, η Ελλάδα έχει μηδενική προσφορά στην αγορά της Ολλανδίας για όλη την περίοδο της παρούσας μελέτης.

3.4.5. Πορτογαλία

Στον Πίνακα 27, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Πορτογαλίας. Η χώρα αυτή καλύπτει κατά κύριο λόγο τις εισαγωγικές της ανάγκες από την Ισπανία και το Ην. Βασίλειο. Ειδικότερα, παρατηρείται θετική μεταβολή στις εξαγωγές της Ισπανίας κατά 39% από το 1998 έως το 2010, ενώ το Ην. Βασίλειο παρουσιάζει μείωση στα μερίδια αγοράς του κατά 81% περίπου.

Πίνακας 27. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Πορτογαλίας.

Έτος	ES	UK	FR	IT	NL	ID	GR	*O	TL
1995	0,00	33,31	8,48	3,15	0,00	0,00	0,00	55,07	100
1996	0,00	34,20	4,61	12,09	0,00	0,00	0,00	49,10	100
1997	0,00	62,00	3,64	0,37	0,00	1,86	0,00	32,12	100
1998	62,01	22,05	2,12	8,92	0,00	0,00	0,00	4,90	100
1999	74,60	11,97	0,88	4,79	3,81	0,00	0,00	3,96	100
2000	71,00	4,53	0,91	12,43	2,51	0,00	0,00	8,63	100
2001	78,33	0,84	0,97	5,77	0,00	0,00	0,00	14,09	100
2002	91,24	4,42	3,45	0,00	0,00	0,13	0,00	0,76	100
2003	83,59	6,01	10,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	100
2004	80,98	6,41	12,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	100
2005	61,25	5,98	31,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84	100
2006	87,16	3,81	4,05	3,46	0,00	0,29	0,00	1,23	100
2007	87,17	3,01	7,08	0,00	1,44	0,64	0,00	0,66	100
2008	90,81	1,46	5,49	0,00	0,01	0,59	0,00	1,64	100
2009	81,04	6,49	3,94	0,00	0,48	1,12	0,00	6,93	100
2010	82,82	6,28	2,32	0,00	0,37	2,24	0,00	5,97	100
Μεταβολή (%)	+34	-81	-73	-100	-	-	-	-89	-
Μέγιστο	91,24	62	31,93	12,43	3,81	2,24	0	55,07	-
Ελάχιστο	0	0,84	0,88	0	0	0	0	0,19	-
Μέσος Όρος	64,50	13,30	6,40	3,19	0,54	0,43	0,00	11,64	-
Τυπική Απόκλιση	33,18	16,70	7,59	4,44	1,11	0,71	0,00	17,72	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτει επίσης ότι, η Ισπανία από το 1998 έως και το 2010, αποτελεί την κυριότερη εξαγωγική χώρα προς την αγορά της Πορτογαλίας, καθώς ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της, διαμορφώνεται στο 64,50%

περίπου. Ειδικότερα, το μερίδιο αγοράς της Ισπανίας εμφανίζει τη μέγιστη τιμή του το 2002 και είναι της τάξης του 91,54%, ενώ το ελάχιστο μερίδιο αγοράς εντοπίζεται το 1997 και κυμαίνεται σε σχεδόν μηδενικό επίπεδο. Ωστόσο, τα μερίδια αγοράς της, εμφανίζουν θετική μεταβολή της τάξης του 34% περίπου.

Επίσης, η Γαλλία και η Ιταλία καλύπτουν περίπου το 10% των συνολικών εισαγωγών της. Ειδικότερα, το μέγιστο μερίδιο αγοράς της Γαλλίας είναι 31,93% το 2005, ενώ το ελάχιστο είναι 0,88% το 1999. Για την Ιταλία, το μέγιστο μερίδιο αγοράς διαμορφώνεται το 2000, στο 12,43%, ενώ για αρκετά έτη και κυρίως από το 2007 και έπειτα παρουσιάζει μηδενική προσφορά. Η Γαλλία και η Ιταλία εμφανίζουν αρνητική μεταβολή της τάξης του 73% και 100% αντίστοιχα.

Αναφορικά με τη συμμετοχή της Ελλάδας, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, η αγορά της Πορτογαλίας δεν αποτελεί προορισμό για τις ελληνικές εξαγωγές, καθώς τα μερίδια αγοράς κυμαίνονται σε μηδενικά επίπεδα, για όλη την περίοδο της παρούσας μελέτης.

3.4.6. Βέλγιο

Στον Πίνακα 28, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά του Βελγίου. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι, οι κυριότερες χώρες προσφοράς νωπών σαλιγκαριών προς την αγορά του Βελγίου είναι η Γαλλία και η Ολλανδία. Ωστόσο, παρατηρείται ραγδαία αύξηση στις εισαγωγές σαλιγκαριών από τις λοιπές χώρες, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζεται αρνητική μεταβολή στις εξαγωγές της Γαλλίας και της Ολλανδίας της τάξης του 43% και 17% αντίστοιχα.

Πίνακας 28. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά του Βελγίου.

Έτος	FR	NL	ID	UK	IT	ES	GR	PT	*Ο	TL
1995	55,80	39,05	0,00	2,93	0,00	0,00	0,00	0,00	2,21	100
1996	50,33	41,40	1,45	6,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,74	100
1997	58,35	38,36	0,93	0,71	1,21	0,00	0,00	0,00	0,44	100
1998	50,45	45,34	1,45	0,57	0,97	0,00	0,00	0,00	1,23	100
1999	49,57	41,19	2,92	0,87	1,19	0,25	0,00	0,00	4,01	100
2000	63,93	27,69	2,58	0,42	0,56	0,00	0,00	0,00	4,82	100
2001	51,96	27,29	10,18	0,89	0,45	0,00	0,00	0,00	9,23	100
2002	62,51	0,00	3,95	0,20	0,60	0,01	0,00	0,00	32,73	100
2003	62,91	23,20	0,33	0,38	0,10	0,00	0,00	0,00	13,08	100
2004	65,75	22,63	0,00	0,71	0,01	0,00	0,00	0,00	10,90	100
2005	65,09	23,13	0,08	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	10,95	100
2006	61,26	32,65	0,10	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	5,60	100
2007	46,15	20,28	0,11	2,16	0,00	0,00	0,02	0,00	31,29	100
2008	36,70	28,98	0,14	1,73	0,03	0,12	0,00	0,00	32,30	100
2009	36,16	29,62	0,20	0,70	0,17	0,35	0,00	0,00	32,81	100
2010	31,59	32,30	0,11	0,24	0,00	0,20	0,01	0,00	35,54	100
Μεταβολή (%)	-43	-17	-	-92	-	-	-	-	+1506	-
Μέγιστο	65,75	45,34	10,18	6,08	1,21	0,35	0,02	0	35,54	-
Ελάχιστο	31,59	0	0	0,2	0	0	0	0	0,44	-
Μέσος Όρος	53,03	29,57	1,53	1,23	0,33	0,06	0,00	0,00	14,24	-
Τυπική Απόκλιση	10,96	10,98	2,61	1,49	0,45	0,11	0,01	0,00	13,57	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα

Ειδικότερα, η Γαλλία εμφανίζει μέσο όρο μεριδίων αγοράς της τάξης του 53,03%, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος της Ολλανδίας είναι 29,57%. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς της Γαλλίας εμφανίζεται το 2004 και είναι 65,75% και της Ολλανδίας το 1998 με 45,34%. Στη συνέχεια και οι δύο χώρες παρουσιάζουν πτωτική τάση μέχρι και το 2010 όπου εντοπίζεται το ελάχιστο μερίδιο αγοράς της Γαλλίας με 31,59%. Αξιοσημείωτο είναι το ελάχιστο μερίδιο αγοράς της Ολλανδίας κατά το 2002, όπου είναι 0%. Η συμμετοχή των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών στην αγορά του Βελγίου είναι πολύ μικρή, καθώς οι μέσοι όροι της Ινδονησίας και του Ην. Βασιλείου είναι 1,53% και 1,23% αντίστοιχα, ενώ για τις υπόλοιπες χώρες είναι κάτω από το 1%.

Τέλος, από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι, η προσφορά ελληνικών σαλιγκαριών προς την αγορά του Βελγίου κυμαίνεται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, με μοναδικά μερίδια αγοράς 0,02% το 2007 και 0,01% το 2010.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια, επιχειρήθηκε η διερεύνηση και η ανάλυση των προοπτικών των εξαγωγών των ελληνικών σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε. – 27. Μεταξύ των σημαντικότερων συμπερασμάτων είναι ότι, οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες νοπών σαλιγκαριών της Ε.Ε. – 27 είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και το Βέλγιο. Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία, το Ην. Βασίλειο, η Ελλάδα και η Πορτογαλία, ενώ σημαντική είναι και η προσφορά της Ινδονησίας και της Ολλανδίας. Ωστόσο, παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στα μερίδια αγοράς, τόσο μεταξύ των συμμετεχόντων χωρών όσο και από έτος σε έτος. Τα ευρήματα αυτά συνάδουν με προηγούμενες εργασίες, οι οποίες αναφέρονται είτε στο κλάδο των αλιευτικών προϊόντων ως σύνολο ή ως προς τα σαλιγκάρια ειδικότερα (Mandalos et.al. 2010; Λιόλιου και συν. 2010; Καραγκούνης 2010).

Όσον αφορά τις ελληνικές εξαγωγές, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, υπολείπονται σημαντικά έναντι των άλλων εξαγωγικών χωρών. Εξαιρεση αποτελεί η αγορά της Ιταλίας, στην οποία οι ελληνικές εξαγωγές εμφανίζουν το μεγαλύτερο εξαγωγικό μερίδιο αγοράς τους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών της μελέτης, τα ελληνικά εξαγωγικά μερίδια αγοράς ήταν τα υψηλότερα έναντι όλων των υπολοίπων ανταγωνιστικών χωρών. Επιπρόσθετα, από τ' αποτελέσματα προέκυψε ότι, η κυριότερη ανταγωνιστική, για την Ελλάδα, χώρα είναι η Γαλλία, καθώς τα μερίδια αγοράς της κυμαίνονται στα ίδια περίπου επίπεδα με τα ελληνικά. Ωστόσο, αμφοτέρως οι χώρες αυτές παρουσιάζουν αρνητική μεταβολή στα μερίδιά τους, η μεν Γαλλία 5% η δε Ελλάδα 37%. Αντίθετα, η Ολλανδία, η Ισπανία, το Ην. Βασίλειο και η Ινδονησία βελτιώνουν την ανταγωνιστική τους

θέση, και ενδεχομένως θα μπορούσαν ν' αποτελέσουν σημαντικούς δυνητικούς ανταγωνιστές των ελληνικών εξαγωγών, στην αγορά της Ιταλίας.

Συμπερασματικά, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, η αγορά των σαλιγκαριών στην Ε.Ε. – 27 λειτουργεί σ' ένα ιδιαίτερα απαιτητικό και συνεχώς ανταγωνιστικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Έτσι, η ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών Μάρκετινγκ που θα στοχεύουν στην υιοθέτηση μηχανισμών διασφάλισης και περαιτέρω αύξησης της ανταγωνιστικής θέσης, διαφαίνεται ότι αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών και κατ' επέκταση στη βελτίωση των προοπτικών των εγχώρια παραγόμενων σαλιγκαριών.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

5.1. Ελληνική

Αρβανιτογιάννης Ιωάννης Σ., Στρατάκος Αλέξανδρος Χ., 2011, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, σελ. 501-502.

Καραγκούνης, Χ., (2010). Οι προοπτικές των ελληνικών αλιευτικών προϊόντων στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. *Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία*. Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Λιόλιου, Μ., Πολύμερος, Κ. και Κατρακυλίδης, Κ., (2010). Η δυναμική των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων ζωικής προέλευσης στην αγορά της Ε.Ε. *Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Γράφημα, σελ. 487-495.

Μάνδαλος, Η., (2008). Η δυναμική της προσφοράς των ελληνικών σαλιγκαριών στην αγορά της Ε.Ε.". *Πτυχιακή διατριβή*. Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Οικονόμου, Σ., Πολύμερος, Κ. και Γαλανόπουλος, Κ., (2012). Διερεύνηση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών σαλιγκαριών στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. *Πρακτικά 12^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Ζήτη, (Υπό Έκδοση).

Χατζηγιάννου, Μ., (2007). Εκτροφές γαστερόποδων αμφιβίων ερπετών, *Πανεπιστημιακές Σημειώσεις*, Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

5.2. Ξενόγλωσση

Begg, S., (2006). "Free-range Snail Farming in Australia". A report for the Rural Industries Research and Development Corporation. RIRDC Publication No. 06/104.

Bowen, H. and Pelzman, J. (1984). "US export competitiveness". 1962-77, *Applied Economics*, Vol.16, pp. 461-473.

Drescher, K. and Maurer O. (1999) Competitiveness in the European Dairy Industries. *Agribusiness*, 15, 163-177.

Kennedy, L., Harrison W., Kalaitzantonakis N., Peterson C. and Rindfuss R. (1997) Perspectives on Evaluating Competitiveness in Agribusiness Industries. *Agribusiness* 13(4), 385-392.

Mandalos, H., Polymeros, K. and Hatzioannou, M., (2010). "An investigation of snails market – shares in the E.U market". 3rd International Symposium of Hydrobiology and Fisheries, Abstract, Εκδόσεις Εντύποσις Εκτυπωτική ΕΠΕ, σελ. 73.

- Murphy, B. (2001). "Breeding and Growing Snails Commercially in Australia". A report for the Rural Industries Research and Development Corporation. RIRDC Publication No. 00-188.
- Overview of the European Community, (1993). "Market Brief on Snails". International Trade Centre UNCTAD/WTO.
- Polymeros, K. and Katrakilidis C., (2008). "The Dynamic Characteristics of Competitiveness in the E.U Fish Market". The International Journal of Economic Issues, Vol. 1, (1), pp. 25-42.
- Rigaux, L. (1971). "Market share analysis applied to Canadian wheat exports". Canadian Journal of Agricultural Economics, Vol. 19, pp. 22-34.
- Trail, B. and Da Silva J.G., (1994). "Trade foreign investment and competitiveness in the European food industries". Discussion Paper Series, No 1.

5.3. Ηλεκτρονική

Eurostat, (2011). Διαθέσιμο: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/> (πρόσβαση 03/05/2011).

International Food Review Site, (2012). Διαθέσιμο: <http://internationalfoodreviewsite.com/hangi/nice-recipes-from-around-the-world-photos-18/> (πρόσβαση 05/07/2012).

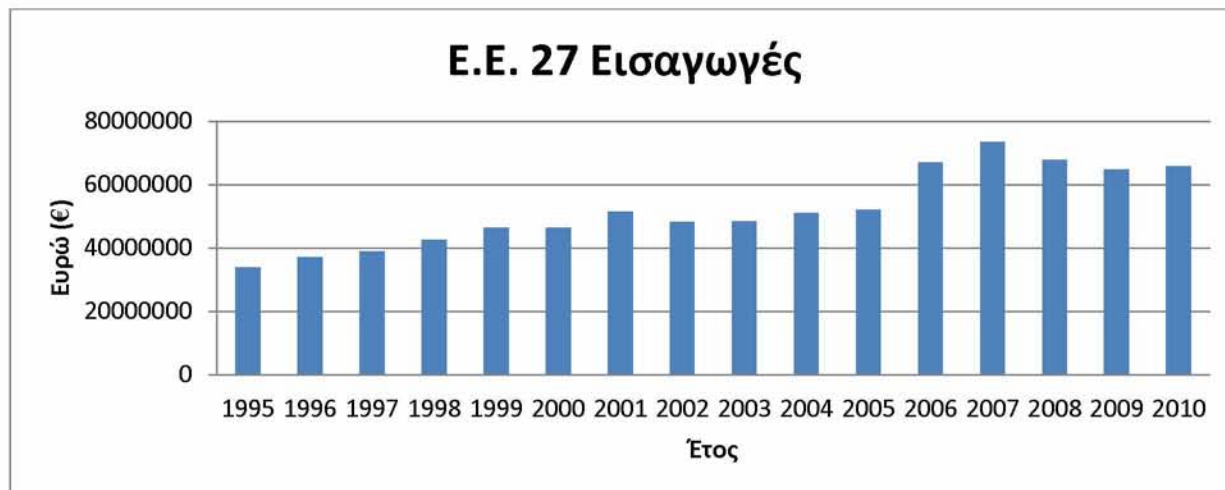
Istituto Internazionale di Elicicoltura, (2013). Διαθέσιμο: <http://www.lumache-elici.com/> (πρόσβαση 01/03/2013).

Wikipedia, (2012). Διαθέσιμο: <http://el.wikipedia.org/wiki/Σαλιγκάρι> (πρόσβαση 05/07/2012).

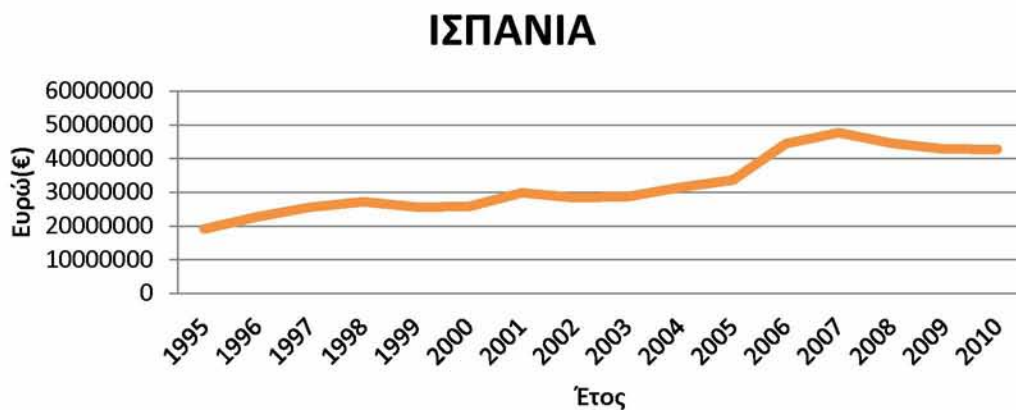
Ελευθεροτυπία, (2012). Διαθέσιμο: <http://www.enet.gr/?i=news.el.texnes&id=248087> (πρόσβαση 06/07/2012).

ΠΑΣΕΓΕΣ, (2013). Διαθέσιμο: <http://www.paseges.gr/el> (πρόσβαση 01/03/2013).

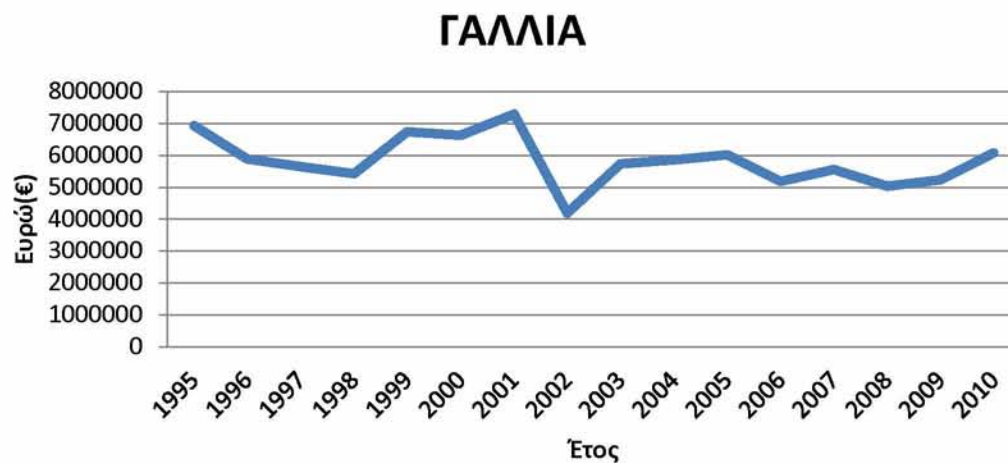
6. Παράρτημα

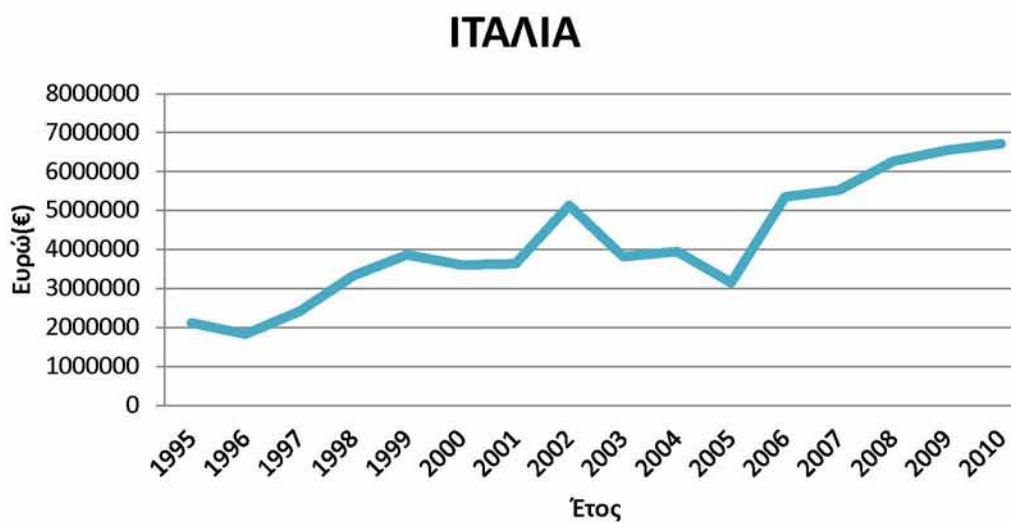
Διάγραμμα 1. Εισαγωγές σαλιγκαριών στην Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €)

Διάγραμμα 2. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ισπανίας από την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

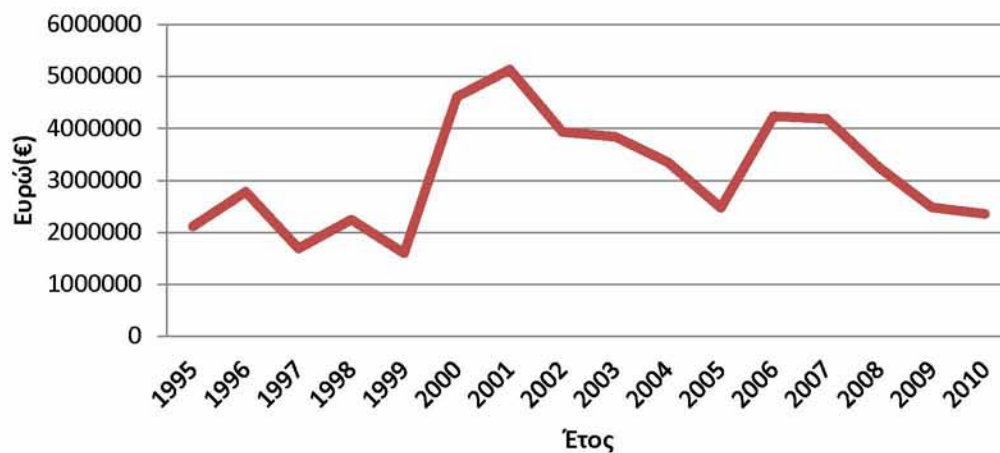

Διάγραμμα 3. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Γαλλίας από την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

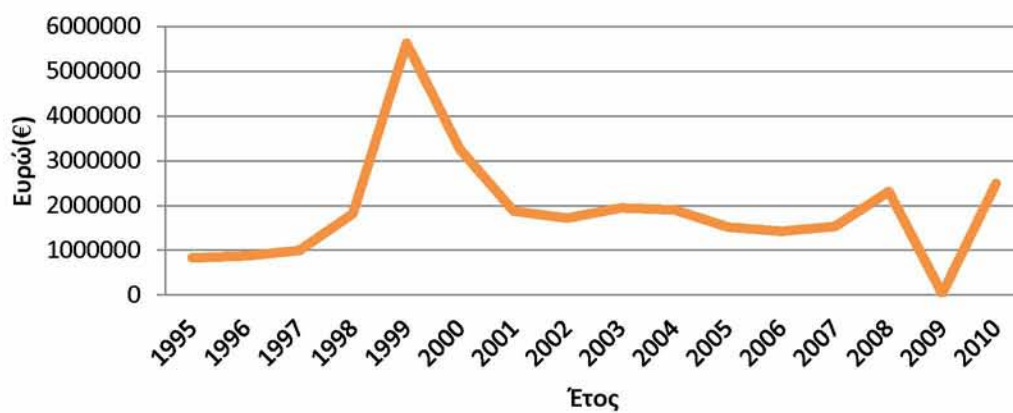
Διάγραμμα 4. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ιταλίας από την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

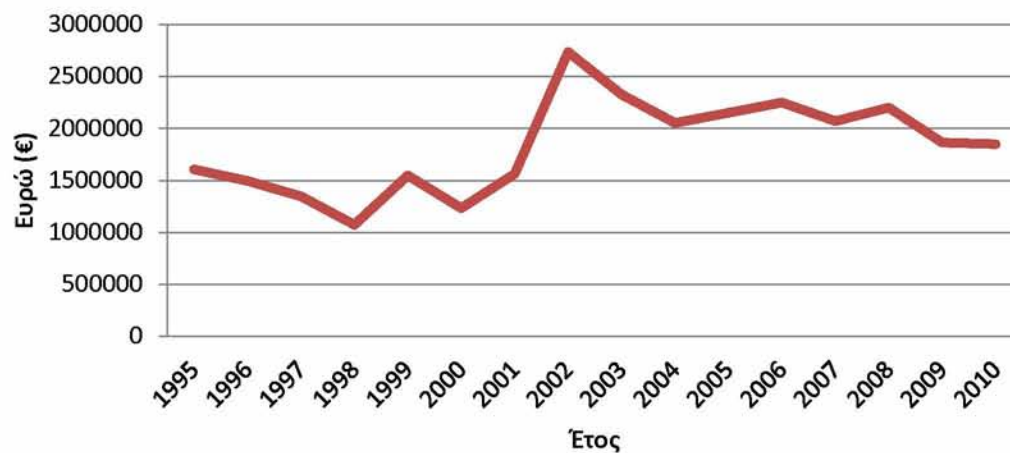
Διάγραμμα 5. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ολλανδίας από την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

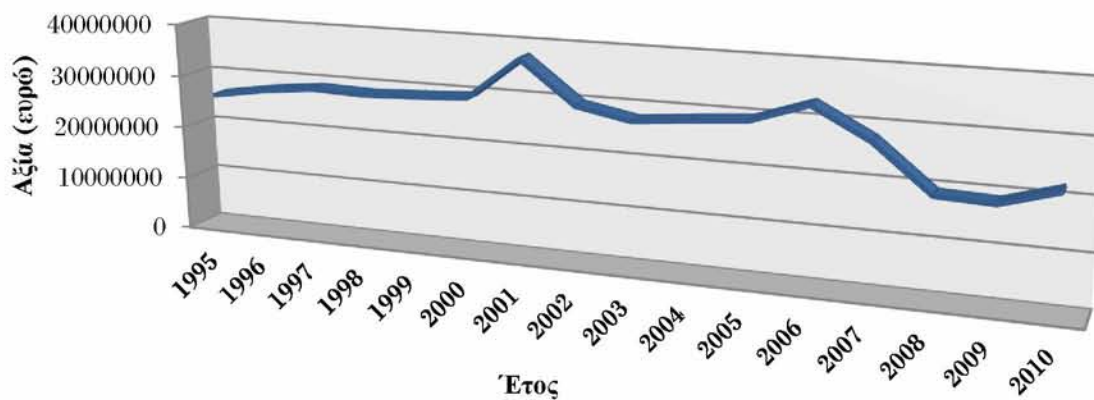
Διάγραμμα 6. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Πορτογαλίας από την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

ΒΕΛΓΙΟ

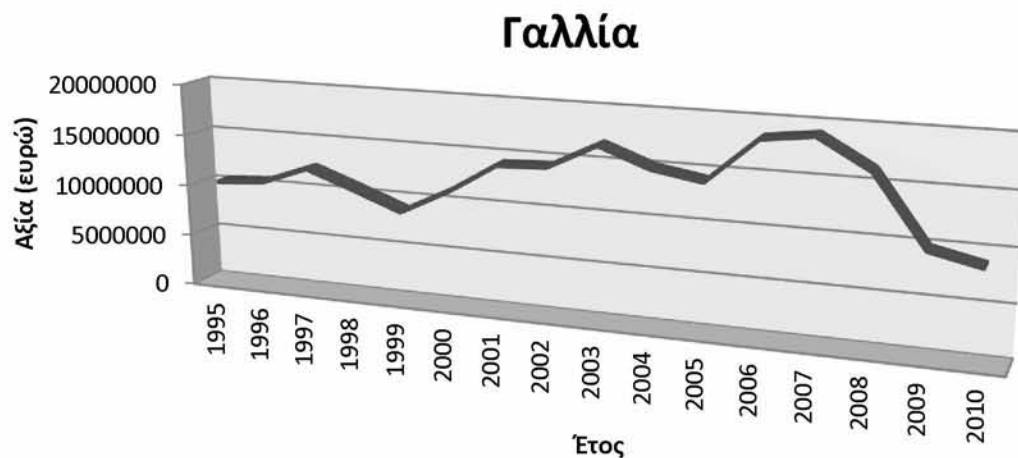

Διάγραμμα 7. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών του Βελγίου από την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

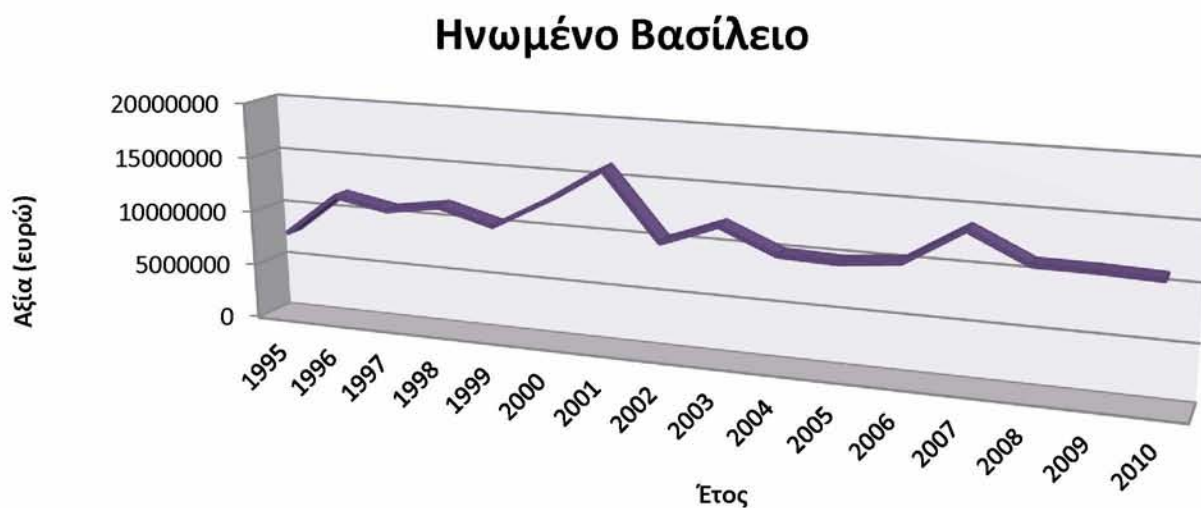
Ιταλία

Διάγραμμα 8. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ιταλίας προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

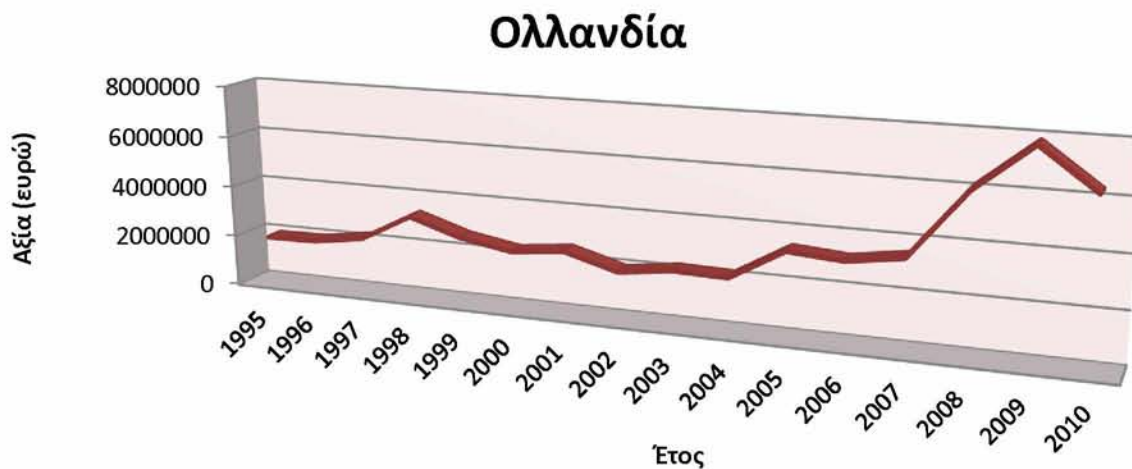

Διάγραμμα 9. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Γαλλίας προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

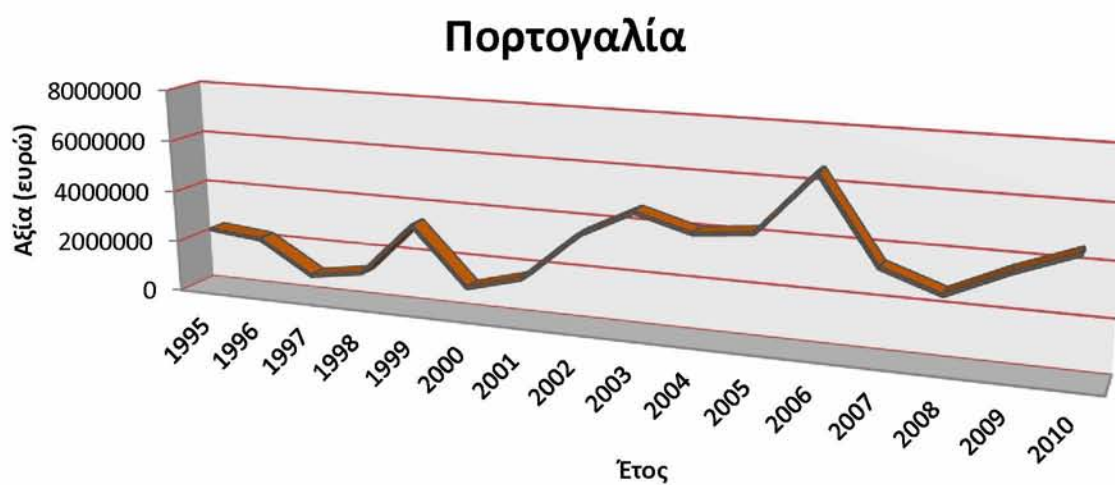

Διάγραμμα 10. Εξαγωγές σαλιγκαριών του Ηνωμένου Βασιλείου προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

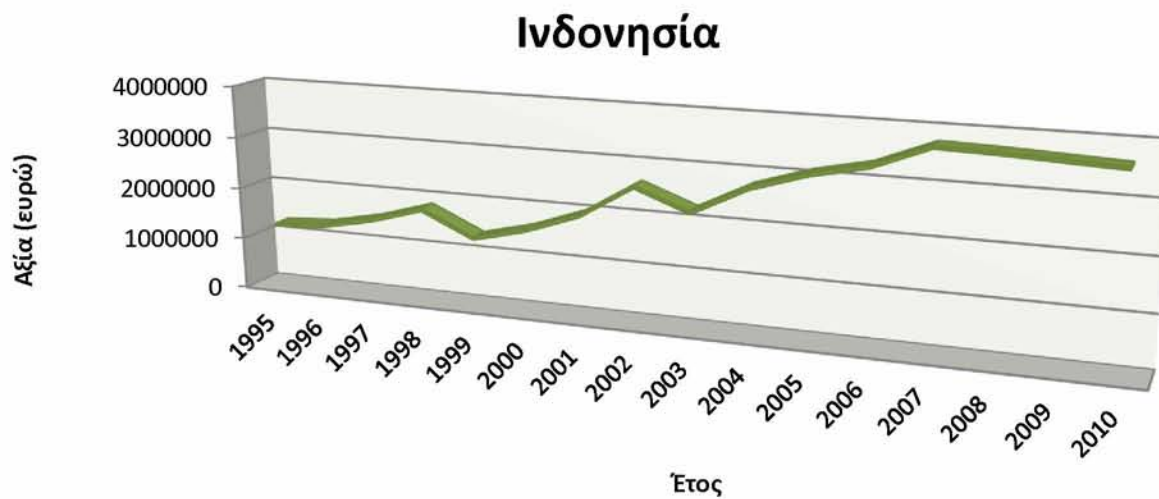

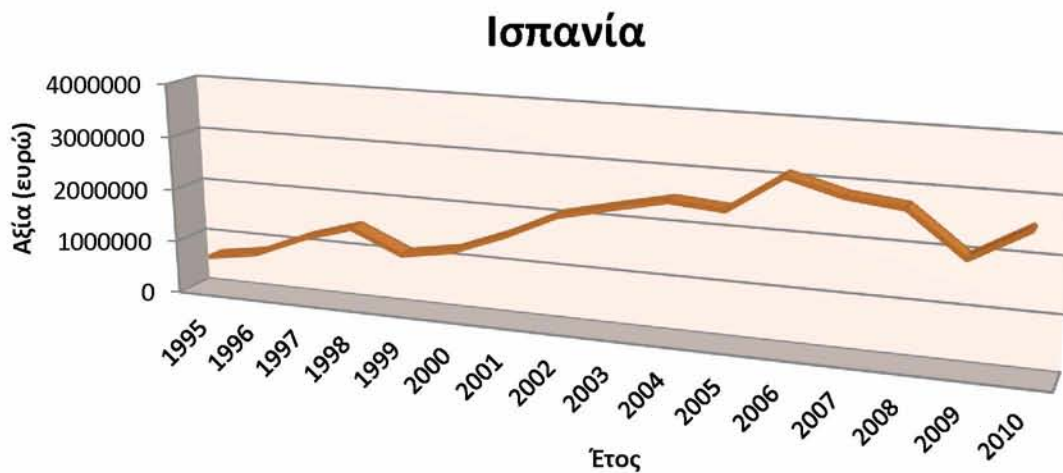
Διάγραμμα 11. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ολλανδίας προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

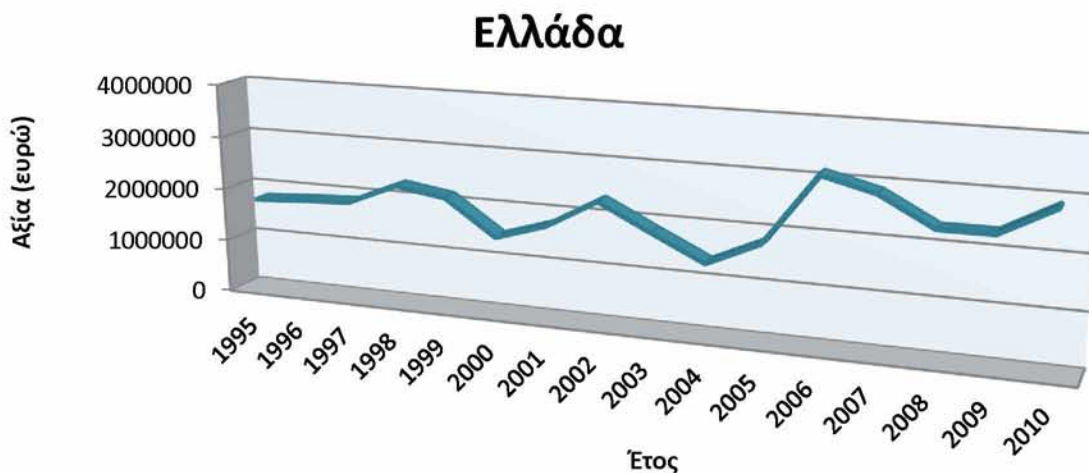
Διάγραμμα 12. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Πορτογαλίας προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

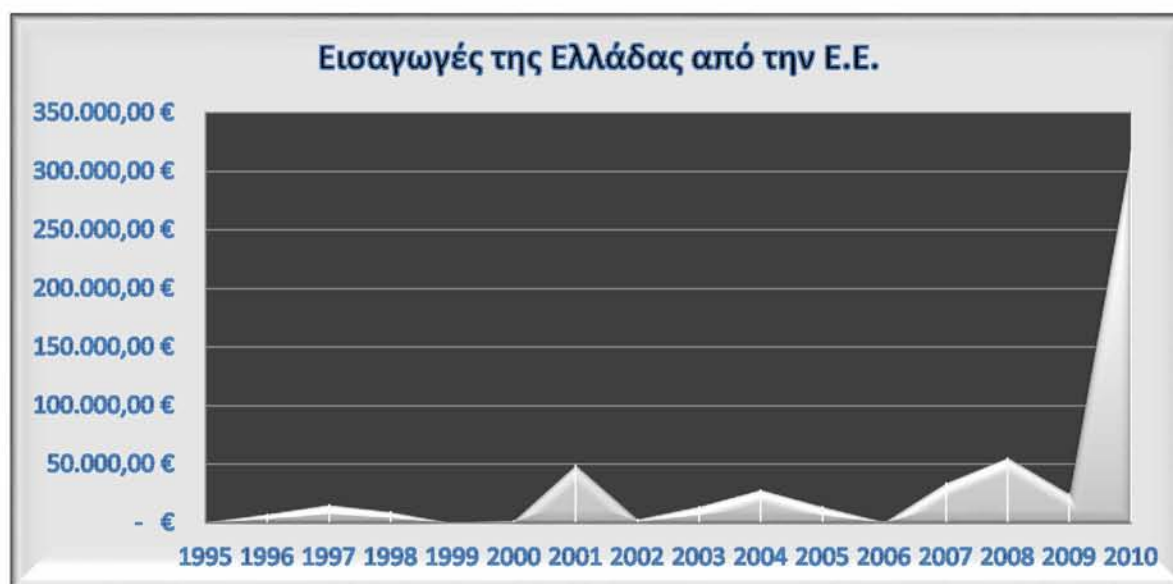
Διάγραμμα 13. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ινδονησίας προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

Διάγραμμα 14. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ισπανίας προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

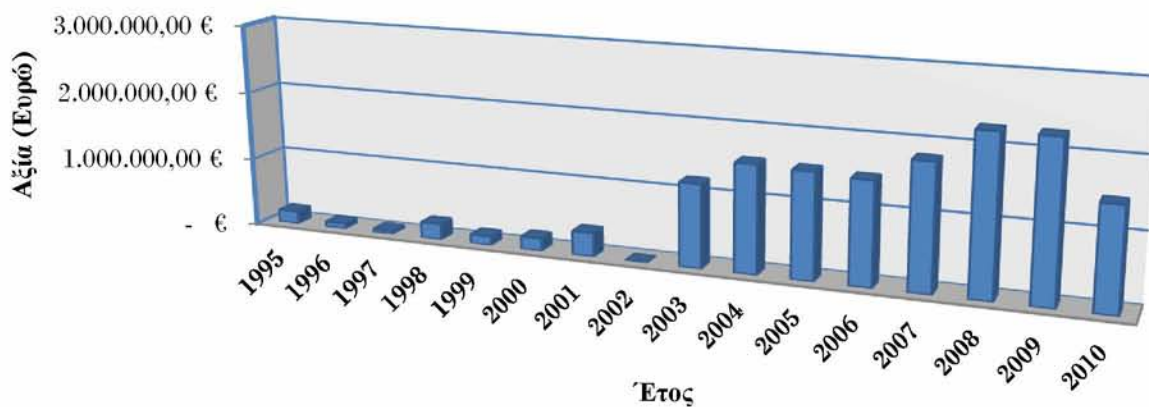

Διάγραμμα 15. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας προς την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €)

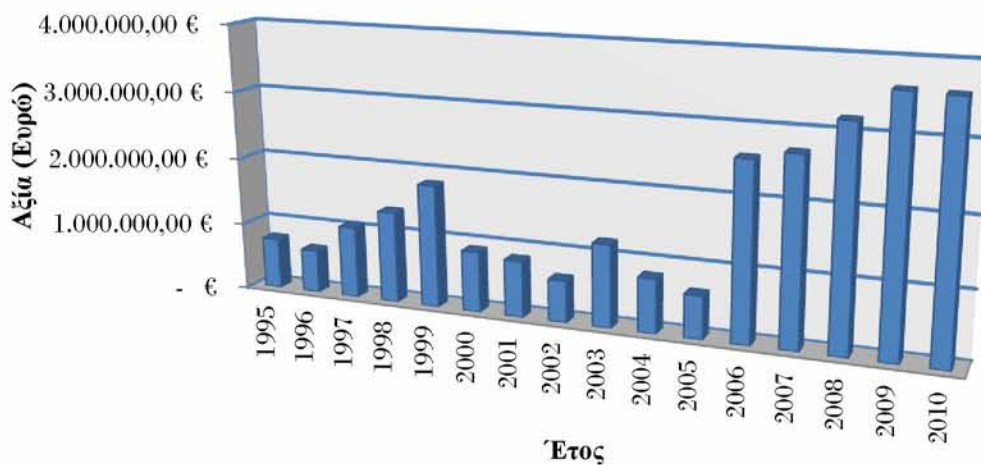
Διάγραμμα 16. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας από την Ε.Ε. - 27 (Eurostat, Αξία σε €).

Εισαγωγές της Ελλάδας από όλο τον Κόσμο

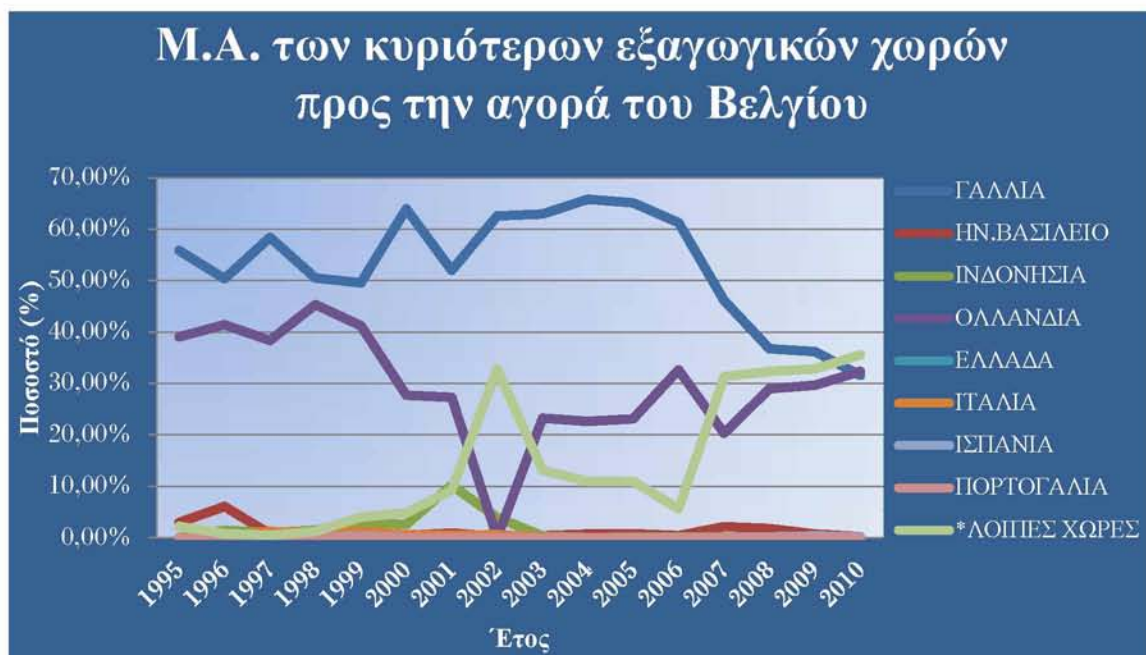

Διάγραμμα 17. Οι εισαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας από όλο τον κόσμο (Eurostat, Αξία σε €).

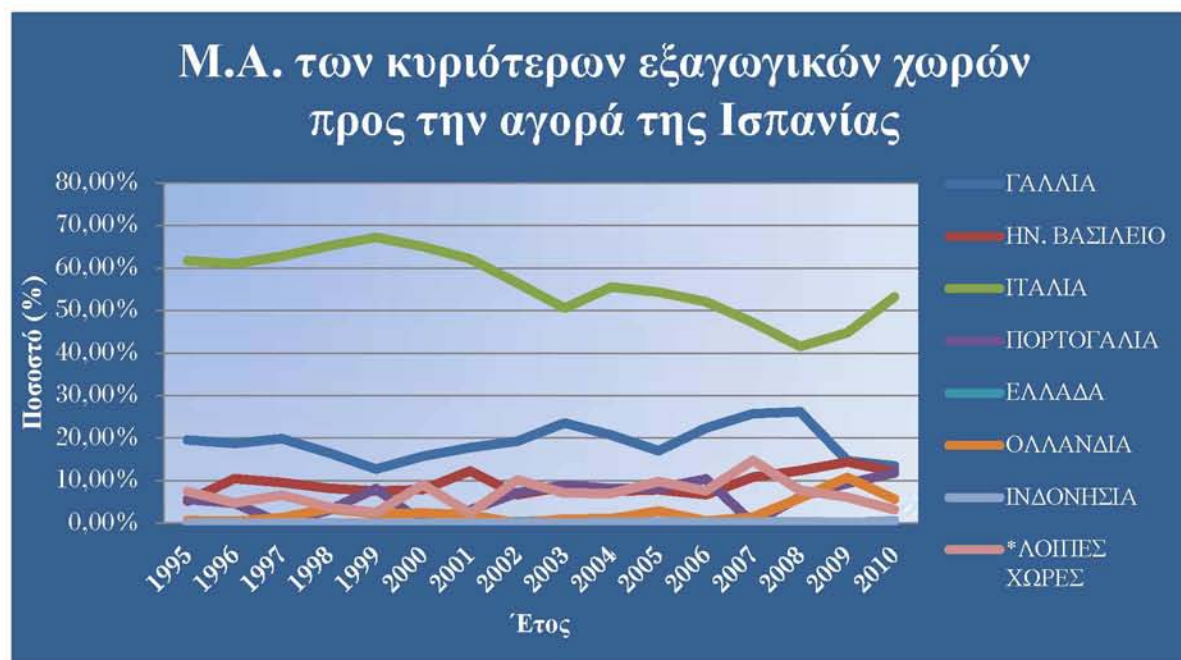
Εξαγωγές της Ελλάδας προς όλο τον Κόσμο

Διάγραμμα 18. Εξαγωγές σαλιγκαριών της Ελλάδας προς όλο τον κόσμο . (Eurostat, Αξία σε €).

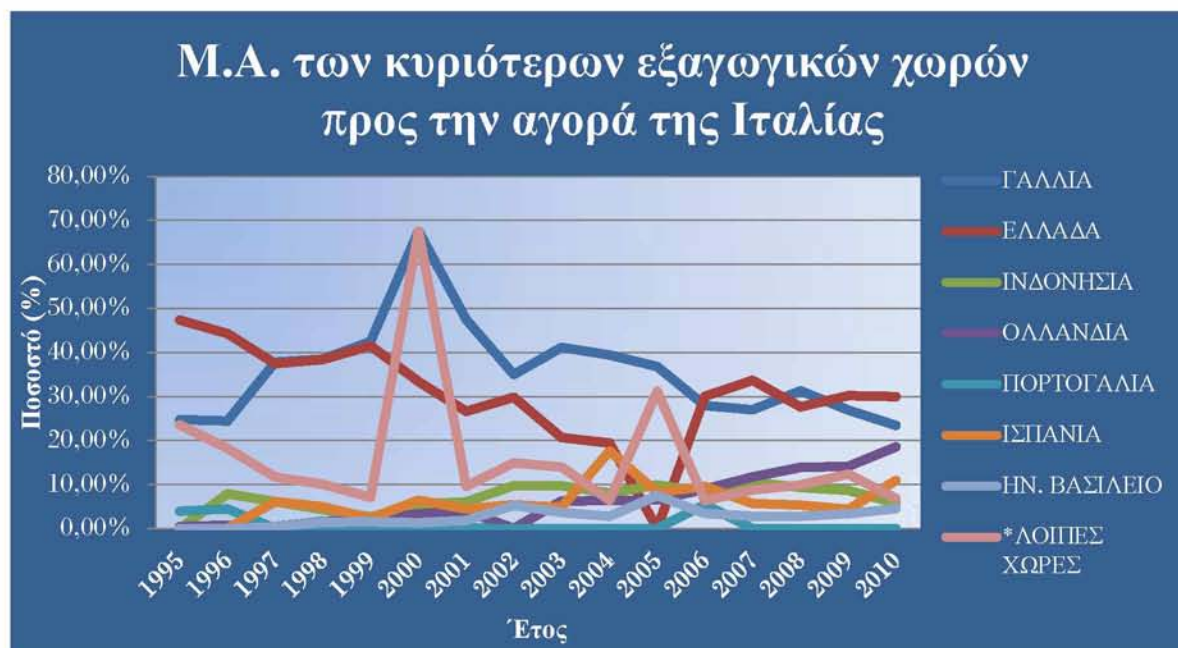
Διάγραμμα 19. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά του Βελγίου.

Διάγραμμα 20. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ισπανίας.

Διάγραμμα 21. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γαλλίας.

Διάγραμμα 22. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ιταλίας.

Διάγραμμα 23. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ολλανδίας.

Διάγραμμα 24. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Πορτογαλίας.